

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2020. június 22., hétfő

Tartalomjegyzék

24/2020. (VI. 22.) AM rendelet	A termelői integrációs szervezetekről	3868
25/2020. (VI. 22.) AM rendelet	A Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból az élelmiszerfeldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes szabályairól	3872
26/2020. (VI. 22.) AM rendelet	A Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból az egyes kertészeti tevékenységet végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes szabályairól	3875
27/2020. (VI. 22.) AM rendelet	A Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból az egyes mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes feltételeiről	3878
28/2020. (VI. 22.) AM rendelet	A Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból a méhállomány megőrzéséhez nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes szabályairól	3884
29/2020. (VI. 22.) AM rendelet	A Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból a baromfi-, illetve sertéstartók részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes feltételeiről	3886
30/2020. (VI. 22.) AM rendelet	A Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból a halgazdálkodási tevékenységet végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes feltételeiről	3889
31/2020. (VI. 22.) AM rendelet	A Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból a tenyésztési programot végrehajtó lótenyésztők részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes feltételeiről	3892
12/2020. (VI. 22.) AB határozat	A Kúria ügyeleti díj megfizetése tárgyában hozott Mfv.II.10.279/2018/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	3895
13/2020. (VI. 22.) AB határozat	A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 64. § (4) bekezdését érintő alkotmányos követelmény megállapításáról	3903
43/2020. (VI. 22.) ME határozat	Helyettes államtitkár felmentéséről és helyettes államtitkár kinevezéséről	3918

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az agrárminiszter 24/2020. (VI. 22.) AM rendelete a termelői integrációs szervezetekről

A mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény 28. § (1) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § E rendelet alkalmazásában

- a) *nem termelő tag*: a termelői integrációs szervezetnek az a természetes vagy jogi személy tagja, aki vagy amely nem felel meg a d) pontban foglalt feltételeknek vagy az a termelő tag, aki vagy amely a termelői integrációs szervezetben nem rendelkezik a forgalmazott termék mennyiségébe beszámítható valamely terméke vonatkozásában tagsági jogvisztonnyal;
- b) *régió*: a statisztikai célú területi egységek nomenklatúrájának (NUTS) létrehozásáról szóló, 2003. május 26-i 1059/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1059/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) 1. mellékletében a Magyarországra meghatározott NUTS 2. régió;
- c) *termelő*: a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti mezőgazdasági termelő természetes vagy jogi személy, aki vagy amely a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) I. mellékletének I–VIII., XII–XV., XVII–XX., valamint XXII–XXIV. részében meghatározott terméket állít elő;
- d) *termelői integrációs szervezet*: a mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Termékpiaci törvény) 2. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikk (2) bekezdés a)–h), l)–o), q)–t), valamint v)–x) pontjában meghatározott ágazatokban – a 154. cikkben meghatározott feltételekkel – elismert szervezet;
- e) *termelő tag*: olyan termelő vagy termelőkből alakult jogi személy, amely termelői integrációs szervezet vagy termelői integrációs szervezetek társulásának tagjaként a termelői integrációs szervezet elismerésével érintett terméket termel.

- #### 2. §
- (1) Termelői integrációs szervezetként történő elismerés iránti kérelmet (a továbbiakban: elismerési kérelem) az a jogi személy nyújthat be, amely
 - a) legalább tíz termelő taggal – gazdasági társaság esetén legalább tíz, kizárólag a termelő tagok által jegyzett társasági részesedéssel – rendelkezik, és
 - b) termelése az elismeréssel érintett termék esetében meghaladja a termelő tagok többségének gazdasága szerinti régió termelésének 1%-át.
 - (2) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti termelés
 - a) a termelői integrációs szervezet saját vagy termelő tagjainak termeléséből származó,
 - b) az elismerési kérelem benyújtását megelőző évben a termelői integrációs szervezet vagy tagjai által közvetlenül értékesített és
 - c) bizonylatokkal igazoltmennyiségi érték, amely alapján az elismerési eljárás során az (1) bekezdés b) pontjában foglalt hányad a hivatalos statisztikai adatokkal való összevetéssel kerül ellenőrzésre.

- (3) Az e rendelet szerint elismert termelői integrációs szervezet esetében az elismerést követő harmadik naptári év tekintetében az (1) bekezdés b) pontjában foglalt hányadnak a 3%-ot el kell érnie.
- (4) Az (1) bekezdés b) pontjában foglaltaktól eltérően
- az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikk (2) bekezdés l) pontja szerinti ágazat (bor) esetében 1000 hektáron vagy a szőlészeti és a borászati adatszolgáltatás, valamint a származási bizonyítványok kiadásának rendjéről, továbbá a borászati termékek előállításáról, forgalomba hozataláról és jelöléséről szóló 127/2009. (IX. 29.) FVM rendelet (a továbbiakban: Borvhr.) 1. számú mellékletében meghatározott, érintett borrhégiók szőlőterületének legalább 5%-án gazdálkodó termelők szervezete,
 - az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikk (2) bekezdés s) pontja szerinti ágazat (baromfihús) esetében a termelők legalább 300 millió forint éves termékértékkel rendelkező szervezete,
 - az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikk (2) bekezdés q) pontja szerinti ágazat (sertéshús) esetében a termelők legalább 3 milliárd forint éves termékértékkel rendelkező szervezete
- nyújthat be elismerési kérelmet.
- (5) A (4) bekezdés
- a) a) pontja szerinti területméretnek az e rendelet szerinti elismerést követő harmadik naptári év átlagában az 1000 hektárt vagy 10%-ot,
 - b) b) pontja szerinti összegnek az e rendelet szerinti elismerést követő harmadik naptári év tekintetében a 400 millió forintot,
 - c) c) pontja szerinti összegnek az e rendelet szerinti elismerést követő harmadik naptári év tekintetében az 5 milliárd forintot
- el kell érnie.
- (6) A forgalmazott termék mennyiségére vonatkozó, az (1) bekezdés b) pontja szerinti minimumfeltétel teljesülésének vizsgálata során az elháríthatatlan külső ok (vis maior) miatt elszenvedett, a szövetkezet és a gazdasági társaság tagja részére
- az elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról és a vis maiorral összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló miniszteri rendelet, illetve az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból finanszírozott intézkedések megvalósulásának időtartama alatt, elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról szóló miniszteri rendelet szerint elismert vis maior, illetve
 - a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény (a továbbiakban: 2011. évi CLXVIII. törvény) 14. §-a szerint elismert mezőgazdasági káresemény
- miatt bekövetkezett árbevétel-kiesést be kell számítani a forgalmazott termék értékébe azzal, hogy a b) pont szerinti esetben az árbevétel-kiesés mértékét a 2011. évi CLXVIII. törvény 14. § (6) bekezdésében meghatározott módon kell megállapítani.
- (7) Az elismerési kérelem jóváhagyásának feltétele, hogy a kérelmező
- a tagjai részére folyamatosan biztosítja a piac igényei alapján összeállított és ellenőrzött termesztési, tartási vagy tenyésztési technológiák végrehajtásához szükséges információkat és szaktanácsadást,
 - vállalja, hogy az elismerést követő egy éven belül a gazdasági ügyek, valamint a kereskedelem irányítására megbízással vagy legalább heti húsz órás munkaidőben, munkaviszony keretében olyan szakembert alkalmaz, aki feladatkörének megfelelően gazdasági vagy kereskedelmi felsőfokú végzettséggel vagy legalább ötéves – munkaszerződéssel és munkaköri leírással vagy vállalkozói, megbízási szerződéssel igazolt – szakmai tapasztalattal rendelkezik, és ha a kérelmező gazdasági társaság, akkor nem tagja vagy vezető tisztségviselője a termelői integrációs szervezet egyik tagjának sem,
 - ha gazdasági társaságként működik – a létesítő okiratában rendelkezik az 5. § (1) bekezdésében foglaltakról, és
 - tagjai a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény szerinti ügyfél-azonosítóval rendelkeznek.
- (8) Termelői integrációs szervezetnek nem lehet tagja az, akire teljesül, hogy
- saját maga,
 - olyan gazdasági társaság, amelynek vezető tisztségviselője,
 - saját vagy – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti – közeli hozzátartozója összesen legalább 25%-os tulajdonában álló gazdasági társaság,

d) közeli hozzátartozója
– az a)–d) pontban meghatározottak közötti forgalmat nem számolva – az elismerési kérelem beadását megelőző naptári évben, továbbértékesítési céllal legalább fele akkora mennyiségű, az elismeréssel érintett terméket vásárolt fel, mint amennyit megtermelt.

- 3. §**
- (1) A termelői integrációs szervezet – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 156. cikke alapján történő elismerés céljából – más termelői integrációs szervezettel történő társulás révén új szervezetet hozhat létre, ha az összesített forgalmazott termékük mennyisége meghaladja a 2. § (3) bekezdésében és (5) bekezdése b) és c) pontjában megállapított mennyiség, illetve a 2. § (5) bekezdés a) pontjában megállapított terület ötszörösét.
 - (2) A termelői csoportok elismeréséről szóló 42/2015. (VII. 22.) FM rendelet alapján elismert termelői csoportok által létrehozott szervezet kérheti termelői integrációs szervezetek társulásaként történő elismerését, ha megfelel az e rendeletben foglalt követelményeknek.

- 4. §**
- (1) A termelői integrációs szervezetekre vonatkozó elismerési kérelmet az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által vezetett minisztériumhoz (a továbbiakban: minisztérium) kell benyújtani egy eredeti példányban papír alapon és elektronikus adathordozón. Az elismerés iránti kérelemnek – a (3) bekezdésben foglalt dokumentumok csatolásával – tartalmaznia kell azokat a dokumentumokat, amelyek igazolják, hogy a termelői integrációs szervezet teljesíti a 2. §-ban és az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 154. cikkében meghatározott feltételeket.
 - (2) A termelői integrációs szervezetek társulására vonatkozó elismerési kérelmet a minisztériumhoz kell benyújtani egy eredeti példányban papír alapon és elektronikus adathordozón. Az elismerési kérelemben be kell mutatni, hogy a társulás a tagok – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 152. cikk (1) bekezdés c) pontjában felsorolt – mely működési céljait mely termékek vonatkozásában kívánja megvalósítani, és ezt milyen hatékonysággal képes megtenni.
 - (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti elismerési kérelemhez a következő dokumentumokat kell csatolni:
 - a) a létesítő okirat cégbírósághoz benyújtott, változásokkal egységes szerkezetbe foglalt, optikai adathordozón benyújtott változatával megegyező példányát;
 - b) a kérelmező cégszerűen aláírt nyilatkozatát arról, hogy a papír alapon és optikai adathordozón benyújtott kérelem egymással teljes mértékben megegyezik;
 - c) a (4) bekezdésben meghatározott adatokat tartalmazó, a minisztérium honlapján közzétett nyomtatvány szerinti adatlapot;
 - d) a termelői integrációs szervezetek társulásának az elismerési kérelemben meghatározott tevékenység végzéséhez szükséges létesítmények vagy a működéséhez szükséges ingatlan vagy ingóság tulajdonjogának vagy használati jogának igazolására szolgáló dokumentumot;
 - e) a 2. § (7) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülését igazoló, alábbi dokumentumokat:
 - ea) a 2. § (7) bekezdés a) pontja szerinti termesztési, tartási vagy tenyésztési technológiának a tagság teljes körében történő végrehajtását biztosító információs és szaktanácsadási rendszer bemutatását tartalmazó leírást,
 - eb) a kérelmező nyilatkozatát arról, hogy az elismerést követő egy éven belül benyújtja a minisztériumhoz a 2. § (7) bekezdés b) pontjában meghatározott szakember megbízási szerződését vagy munkaszerződését, a képzettségének, szakmai tapasztalatának igazolására szolgáló dokumentumot, valamint annak igazolására szolgáló dokumentumot, hogy ha a kérelmező gazdasági társaság, akkor a szakember nem tagja vagy vezető tisztségviselője a termelői integrációs szervezet egyik tagjának sem;
 - f) a tagok nyilatkozatát arról, hogy esetükben nem merül fel a 2. § (8) bekezdésében meghatározott kizárási ok.
 - (4) A (3) bekezdés c) pontja szerinti adatlap a következő adatokat tartalmazza:
 - a) a termelő tagra és a nem termelő tagra [név; ügyfél-azonosító szám; a termelői integrációs szervezetbe történő belépés, illetve a termelői integrációs szervezetből történő kilépés dátuma; a nem termelő tag székhelye, tevékenységi köre, főtevékenysége, a termelő tagokhoz viszonyított számaránya (%), szavazati arány (leadható szavazatok %-ában)],
 - b) a termelő tag esetében a termelésre [típusa, termék megnevezése, az előállított termék mennyisége, a termék előállításához kapcsolódó árbevétel],

- c) az értékesítésre [számla sorszáma, számla kibocsátásának kelte, számla kibocsátója és a vevő megnevezése, számla nettó értéke, az elismerés hatálya alá tartozó termékek és egyéb termékek mennyisége (kg) és nettó értéke (ezer Ft)],
- d) a termelői integrációs szervezetek társulására [belépés dátuma, szervezet státusza (termelői integrációs szervezet, termelői csoport, leányvállalat, termelő), székhely, szavazati arány (leadható szavazatok %-ában), tag termőterületének nagysága (hektár) vagy állatállományának létszáma, tag által forgalomba hozott termék mennyisége (kg) és értéke (ezer Ft)]

vonatkozó adatok.

- (5) A (3) bekezdés c) pontja szerinti adatlapot elektronikus úton kell megküldeni a miniszter részére.
- (6) Ha a benyújtott elismerési kérelem nem felel meg az e rendeletben és az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglaltaknak, a miniszter a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel. A hiánypótlási felhívás teljesítésére nyitva álló időszak az ügyfél kérelmére egy alkalommal, legfeljebb az eredetileg megállapított időszak felével meghosszabbítható.
- (7) Egy szövetkezet vagy gazdasági társaság termelői integrációs szervezeti elismerést több ágazat esetében is kaphat, feltéve, ha minden olyan ágazat vonatkozásában teljesíti az elismerési feltételeket, amelyre vonatkozóan az elismerést kezdeményezi.
- (8) Az e rendelet, a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről szóló 50/2017. (X. 10.) FM rendelet (a továbbiakban: ZGyTSz rendelet) vagy a tej- és tejtermék-ágazatban működő termelői szervezetek és társulásaik nemzeti szabályozásáról szóló 3/2016. (I. 7.) FM rendelet (a továbbiakban: TTSz rendelet) alapján elismert termelői szervezet vagy termelői szervezetek társulása további ágazatban történő elismerés céljából kezdeményezheti új elismerés kiadását, feltéve, ha az – e rendeletben, a ZGyTSz rendeletben vagy a TTSz rendeletben foglalt – elismerési feltételeket azon új ágazat vonatkozásában is teljesíti, amelyre az elismerés irányul. Az elismerési kérelmet az (1) és (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelően kell benyújtani a minisztériumhoz azzal, hogy az elismerési kérelemhez nem kell mellékelni azokat a dokumentumokat, amelyek a korábbi elismerési kérelem részeként már benyújtásra kerültek, azonban a benyújtás tényéről a módosítási kérelemben nyilatkozni kell.
- (9) A termelői integrációs szervezet és a termelői integrációs szervezetek társulása a (3) bekezdésben felsorolt dokumentumokban, a taglétszámban, valamint a tagoknak a minisztérium honlapján közzétett táblázatok szerinti adataiban bekövetkezett változás tényéről – a változás bekövetkezésétől számított tizenöt napon belül – írásban, elektronikus levélben és postai úton értesíti a minisztert. A változással érintett adatokat postai úton, kizárólag optikai adathordozón kell megküldeni a miniszternek.

5. §

- (1) A gazdasági társaságként működő termelői integrációs szervezetnek a létesítő okiratában rendelkezni kell arról, hogy ha a termelő tag szavazati aránya meghaladja a harminc százalékot, a szavazati aránya nem lehet több mint az általa vagy a tagjai által forgalmazott termék mennyiségének a termelői integrációs szervezet által forgalmazott mennyiséghez képesti aránya. Ezen arány számítása során az elmúlt három év átlaga vehető figyelembe. A szavazati felső határ vizsgálata tekintetében figyelembe kell venni a termelő tag, valamint azon termelő tag vállalkozások szavazati arányát, amelyekben a termelő tag tulajdonrészrel rendelkezik. A szavazati arány számításánál a termelő tag vállalkozásnak a termelői integrációs szervezetben képviselt szavazati arányának és a tulajdonos termelő tagnak a vállalkozásban képviselt tulajdoni hányadának szorzatát össze kell adni a termelő tag termelői integrációs szervezetben képviselt szavazati arányával.
- (2) A termelői integrációs szervezet legfőbb döntéshozó szervének ülésén a termelő tag más termelő tagot írásbeli meghatalmazással képviselhet. A meghatalmazásnak tartalmaznia kell a leadandó szavazatra vonatkozó rendelkezés megjelölését is.
- (3) A termelői integrációs szervezet – a tag létesítő okiratban foglalt kötelezettségei teljesítésének ellenőrzése érdekében – a tag tagsági jogviszonyából eredő tevékenységét érintő dokumentumokba, bizonylatokba jogosult betekinteni.
- (4) Ha a termelő tag általi termelés átmeneti szüneteltetése eseteinek megállapítására és annak bejelentésére vonatkozó szabályokat a termelői integrációs szervezet a létesítő okiratában megállapítja, az e feltételeknek megfelelő tagot az átmeneti szüneteltetés időtartama alatt továbbra is a termelő tagok között tarthatja nyilván. Az átmeneti szüneteltetés eseteinek megállapítása során a szántó művelési ágban nyilvántartott mezőgazdasági területen vetésforgó miatt adott évben nem termelő tagot a termelését átmenetileg szüneteltető tagnak kell tekinteni.

- 6. §** (1) A termelői integrációs szervezet – a minisztérium honlapján közzétett adatlap kitöltésével – minden év március 1-jéig beszámolót nyújt be a miniszter részére az elismerés hatálya alá tartozó előző naptári évi tevékenységéről.
- (2) A termelői integrációs szervezet elismerési feltételeinek fennállását a miniszter ellenőrzi. Az első ellenőrzésre az elismerést követő két éven belül kerül sor.
- 7. §** (1) A termelői integrációs szervezet által hozott piacszerzési intézkedések kiterjesztése szempontjából a Termékpiaci törvény 2. § (3) bekezdésében meghatározott gazdasági térség a régió.
- (2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéstől eltérően gazdasági térségnek számít az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikk (2) bekezdés l) pontja szerinti ágazat esetében a Borvhr. 1. számú mellékletében meghatározott borrhíó.
- 8. §** A miniszter visszavonja a termelői integrációs szervezet elismerését – egy vagy több ágazatra vonatkozóan –, ha az elismerésnél figyelembe vett, illetve az elismerést követő egy éven belül elérendő feltételek nem teljesülnek, és a termelői integrációs szervezet ezt az állapotot az erre irányuló felhívásban meghatározott észszerű határidőn belül sem szünteti meg.
- 9. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.
- 10. §** Ez a rendelet a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

**Az agrárminiszter 25/2020. (VI. 22.) AM rendelete
a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból
az élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének
részletes szabályairól**

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

- 1. §** E rendelet alkalmazásában
- a) *átmeneti támogatás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény 3.1. pontja szerinti támogatás;
- b) *élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozás*: a koronavírus járvány miatt nehéz gazdasági helyzetbe került agrárvállalkozások és élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételeiről szóló 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet [a továbbiakban: 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet] 2. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, az 1. mellékletben felsorolt gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (a továbbiakban: TEÁOR'08) alá tartozó tevékenységet végző vállalkozás, ideértve a mezőgazdasági termékfeldolgozási tevékenységet végző vállalkozást is;

- c) *foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma*: a Központi Statisztikai Hivatal által a munkaügyi-statisztikai adatszolgáltatáshoz kiadott, a 2019. év első napján hatályos kiadvány szerinti éves szinten számított statisztikai állományi létszám azzal, hogy a kölcsönvett munkaerő a kölcsönvevőnél figyelembe vehető, ha a kölcsönadó e létszámot a kölcsönadott munkaerő nélkül számítja fel, továbbá azzal, hogy a számításhoz az egyéni vállalkozó és az őstermelő esetében a munkavállalók között figyelembe kell venni az önfoglalkoztatást is;
- d) *kapcsolt vállalkozás*: a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 1. § i) pontja szerinti vállalkozás;
- e) *Karitatív Tanács*: a Karitatív Tanács megalakításáról és működésének részletes szabályairól szóló 65/2000. (V. 9.) Korm. rendelet alapján megalakult és működő szervezet;
- f) *mezőgazdasági termék feldolgozás*: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Atr.) 2. § 10e. pontja szerinti tevékenység;
- g) *nagyvállalkozás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU bizottsági rendelet I. mellékletében meghatározott kritériumokat nem teljesítő vállalkozás;
- h) *nehéz helyzetben lévő vállalkozás*: az Atr. 6. § (4a) bekezdése szerinti vállalkozás;
- i) *támogatott tevékenység*: az 1. mellékletben meghatározott tevékenység.

2. Az átmeneti támogatás formája és keretösszege

- 2. §** (1) Az átmeneti támogatás formája egyszeri vissza nem térítendő támogatás.
 (2) Az átmeneti támogatás keretösszege 8 milliárd forint.

3. Az átmeneti támogatás igénybevételének részletes feltételei és mértéke

- 3. §** (1) Átmeneti támogatás igénybevételére az az élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozás (a továbbiakban: kérelmező) jogosult, aki vagy amely
- a) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási törvény) 28. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének eleget tett, és a Támogatási törvény 28. § (3a) bekezdésének megfelelően a támogatási kérelem benyújtásakor az Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszerben nyilvántartásba vett ügyfélként szerepel;
 - b) a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában
 - ba) nem áll felszámolási, végelszámolási, kényszerítési eljárás vagy csődeljárás alatt,
 - bb) megfelel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követelményeknek,
 - bc) vállalja, hogy a támogatott tevékenységét legalább 2020. december 31-éig fenntartja;
 - c) a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik
 - ca) arról, hogy 2019. december 31-én nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak,
 - cb) a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet hatálya alá nem tartozó támogatási program vagy egyedi támogatás alapján általa és a vele kapcsolt vállalkozásnak minősülő vállalkozások által korábban már igénybe vett egyéb átmeneti támogatás összegéről euróban kifejezve,
 - cc) arról, hogy kapcsolt vállalkozásnak minősül-e a vállalkozása,
 - cd) a kapcsolt vállalkozások adatairól (név, adószám vagy adóazonosító jel, ügyfél-azonosító),
 - ce) a számviteli bizonylatok alapján a támogatott tevékenységből származó 2019. évi árbevételének és a 2019. évi teljes árbevételének hányadosáról négy tizedesjegy pontossággal a matematikai kerekítés szabályait alkalmazva,
 - cf) az általa a 2019. évben foglalkoztatottak átlagos állományi létszámáról négy tizedesjegy pontossággal a matematikai kerekítés szabályait alkalmazva,
 - cg) arról, hogy tevékenységei között mely támogatott tevékenységet folytatja,
 - ch) nagyvállalkozói minőségéről,

- ci) a nagyvállalkozásnak minősülő kérelmező arról, hogy az általa előállított termékre az e rendelet alapján benyújtott támogatási kérelemre meghozott döntésben megállapított támogatási összeg 10%-ának megfelelő összeg erejéig 2020. december 31-éig adományozási megállapodást köt egy, a Karitatív Tanácsban tag szervezettel vagy a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, és
 - cj) a b) pontban foglaltakról.
- (2) Az átmeneti támogatás alapja a kérelmező támogatott tevékenysége keretében foglalkoztatottak száma, amelyet az (1) bekezdés c) pont ce) alpontja szerinti hányados és a kérelmező által a 2019. évben foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszámának szorzata alapján kell meghatározni.
- (3) Az átmeneti támogatás mértéke – a támogatás alapját képező állományba tartozó – foglalkoztatottanként legfeljebb 125 000 forint.

4. A támogatási kérelem

- 4. §**
- (1) A támogatási kérelem 2020. június 29. és július 12. között elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítást követően az erre a célra rendszeresített elektronikus űrlapkitöltő felületen (a továbbiakban: elektronikus űrlapkitöltő felület) keresztül nyújtható be a Magyar Államkincstárhoz (a továbbiakban: Kincstár).
- (2) Egy kérelmező kizárólag egy támogatási kérelmet nyújthat be.
- (3) A támogatási kérelem tartalmazza a kérelmező
- a) ügyfél-azonosítóját és
 - b) a 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti nyilatkozatait.
- (4) A támogatási kérelemre indult eljárás során minden dokumentumot, így a hiánypótláshoz kapcsolódó dokumentumokat és – a felügyeleti eljárás kivételével – a jogorvoslati eljáráshoz kapcsolódó dokumentumokat (a továbbiakban együtt: beadvány) is az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül kell benyújtani. A nem elektronikus úton benyújtott beadvány a döntés meghozatalánál nem vehető figyelembe.
- (5) Ha a kérelemre indult eljárásban foglalt kötelezettségek elektronikus úton történő teljesítése során a kérelmező helyett és nevében meghatalmazottja jár el, a meghatalmazott a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatással elérhető elektronikus felületet használja az eljárási cselekmények elektronikus elvégzéséhez. A meghatalmazott útján történő eljárásra az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételeivel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet meghatalmazásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- (6) A támogatási kérelem a benyújtását követő naptól két napon belül, de legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő végéig, az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül módosítható. Módosítás esetén az utolsó támogatási kérelmet kell elbírálni. A támogatási kérelem benyújtásának időpontja az utolsó módosító kérelem benyújtásának időpontja.

5. A támogatási döntés

- 5. §**
- (1) A Kincstár az átmeneti támogatást legkésőbb 2020. december 31-éig folyósítja a kérelmező részére.
- (2) A Kincstár a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 3. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott értékhatárt meghaladó igényt elutasítja.
- (3) A forintban meghatározott összegek euróra történő átszámításánál a támogatási kérelem benyújtási hónapjának első napján érvényes, az Európai Központi Bank által közzétett, két tizedesjegy pontossággal meghatározott devizaárfolyamot kell alkalmazni.
- (4) Ha a jogos igények együttesen meghaladják a 2. § (2) bekezdésében meghatározott keretösszeget, a rendelkezésre álló forrást a benyújtott támogatási kérelmekben foglalt jogos igények között egyenlő arányban kell felosztani.
- (5) A nagyvállalkozásnak minősülő kérelmezőnek a 3. § (1) bekezdés c) pont ci) alpontja szerinti megállapodás másolati példányát 2021. február 15-éig elektronikus úton kell benyújtani a Kincstár részére, amelynek elmulasztása esetén a támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül.

6. Záró rendelkezések

- 6. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.
- 7. §** Ez a rendelet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

1. melléklet a 25/2020. (VI. 22.) AM rendelethez

Élelmiszer-feldolgozási tevékenység listája

	A	B
1.	Tevékenység	TEAOR'08
2.	Húsfeldolgozás	1011, 1012, 1013
3.	Gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, tartósítás	1031, 1032, 1039
4.	Növényi, állati olaj gyártása	1041, 1042
5.	Tejfeldolgozás	1051, 1052
6.	Malomipari termék, keményítő gyártása	1061, 1062
7.	Pékáru, tésztafélék gyártása	1071, 1072, 1073
8.	Egyéb élelmiszer gyártása	1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1089
9.	Takarmány gyártása	1091, 1092
10.	Italgyártás	1101, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107

Az agrárminiszter 26/2020. (VI. 22.) AM rendelete a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból az egyes kertészeti tevékenységet végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes szabályairól

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

- 1. §** E rendelet alkalmazásában
- a) *átmeneti támogatás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény 3.1. pontja szerinti támogatás;

- b) *foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma*: a Központi Statisztikai Hivatal által a munkaügyi-statisztikai adatszolgáltatáshoz kiadott, a 2019. év első napján hatályos kiadvány szerinti éves szinten számított statisztikai állományi létszám azzal, hogy a kölcsönvett munkaerő a kölcsönvevőnél figyelembe vehető, ha a kölcsönadó e létszámot a kölcsönadott munkaerő nélkül számítja fel, továbbá azzal, hogy a számításnál az egyéni vállalkozó és az őstermelő esetében a munkavállalók között figyelembe kell venni az önfoglalkoztatást is;
- c) *kapcsolt vállalkozás*: a koronavírus járvány miatt nehéz gazdasági helyzetbe került agrárvállalkozások és élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételeiről szóló 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet [a továbbiakban: 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet] 1. § i) pontja szerinti vállalkozás;
- d) *kertészeti tevékenység*: az 1. mellékletben felsorolt gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (a továbbiakban: TEÁOR'08) alá tartozó tevékenység;
- e) *nehéz helyzetben lévő vállalkozás*: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) bekezdése szerinti vállalkozás.

2. Az átmeneti támogatás formája és keretösszege

- 2. §** (1) Az átmeneti támogatás formája egyszeri vissza nem térítendő támogatás.
 (2) Az átmeneti támogatás keretösszege 1 milliárd 400 millió forint.

3. Az átmeneti támogatás igénybevételének részletes feltételei és mértéke

- 3. §** (1) Átmeneti támogatás igénybevételére az a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, az 1. mellékletben felsorolt TEÁOR'08 alá tartozó kertészeti tevékenységet végző vállalkozás (a továbbiakban: kérelmező) jogosult, aki vagy amely
- a) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási törvény) 28. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének eleget tett, és a Támogatási törvény 28. § (3a) bekezdésének megfelelően a támogatási kérelem benyújtásakor az Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszerben nyilvántartásba vett ügyfélként szerepel;
 - b) a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában
 - ba) nem áll felszámolási, végelszámolási, kényszertörlési eljárás vagy csődeljárás alatt,
 - bb) megfelel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követelményeknek,
 - bc) vállalja, hogy a támogatott tevékenységét legalább 2020. december 31-éig folytatja;
 - c) a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik
 - ca) arról, hogy 2019. december 31-én nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak,
 - cb) a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet hatálya alá nem tartozó támogatási program vagy egyedi támogatás alapján általa és a vele kapcsolt vállalkozásnak minősülő vállalkozások által korábban már igénybe vett egyéb átmeneti támogatás összegéről euróban kifejezve,
 - cc) arról, hogy a vállalkozása kapcsolt vállalkozásnak minősül-e,
 - cd) a kapcsolt vállalkozások adatairól (név, adószám vagy adóazonosító jel, ügyfél-azonosító),
 - ce) a számviteli bizonylatok alapján a támogatott tevékenységből származó 2019. évi árbevételének és a 2019. évi teljes árbevételének hányadosáról,
 - cf) az általa a 2019. évben foglalkoztatottak átlagos állományi létszámáról,
 - cg) arról, hogy a tevékenységei között mely kertészeti tevékenységet folytatja, és
 - ch) a b) pontban foglaltakról.
- (2) Az átmeneti támogatás alapja a kérelmező támogatott tevékenysége keretében foglalkoztatottak száma, amelyet az (1) bekezdés c) pont ce) alpontja szerinti hányados és a kérelmező által a 2019. évben foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszámának szorzata alapján kell meghatározni.
- (3) Az átmeneti támogatás mértéke – a támogatás alapját képező állományba tartozó – foglalkoztatottanként legfeljebb 500 000 forint.

4. A támogatási kérelem

- 4. §**
- (1) A támogatási kérelem 2020. június 29. és július 12. között elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítást követően az erre a célra rendszeresített elektronikus űrlapkitöltő felületen (a továbbiakban: elektronikus űrlapkitöltő felület) keresztül nyújtható be a Magyar Államkincstárhoz (a továbbiakban: Kincstár).
 - (2) Egy kérelmező a támogatott tevékenységek közül kizárólag egy tevékenység vonatkozásában nyújthat be támogatási kérelmet.
 - (3) A támogatási kérelem tartalmazza a kérelmező
 - a) ügyfél-azonosítóját, és
 - b) a 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti nyilatkozatait.
 - (4) A támogatási kérelemre indult eljárás során minden dokumentumot, így a hiánypótláshoz kapcsolódó dokumentumokat és – a felügyeleti eljárás kivételével – a jogorvoslati eljáráshoz kapcsolódó dokumentumokat (a továbbiakban együtt: beadvány) is az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül kell benyújtani. A nem elektronikus úton benyújtott beadvány a döntés meghozatalánál nem vehető figyelembe.
 - (5) Ha a kérelemre indult eljárásban foglalt kötelezettségek elektronikus úton történő teljesítése során a kérelmező helyett és nevében meghatalmazottja jár el, a meghatalmazott a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatással elérhető elektronikus felületet használja az eljárási cselekmények elektronikus elvégzéséhez. A meghatalmazott útján történő eljárásra az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet meghatalmazásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
 - (6) A támogatási kérelem a benyújtását követő naptól számított két napon belül, de legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő végéig, az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül módosítható. Módosítás esetén az utolsó támogatási kérelmet kell elbírálni. A támogatási kérelem benyújtásának időpontja az utolsó módosító kérelem benyújtásának időpontja.

5. A támogatási döntés

- 5. §**
- (1) A Kincstár az átmeneti támogatást legkésőbb 2020. december 31-éig folyósítja a kérelmező részére.
 - (2) A Kincstár a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott értékhatárt meghaladó igényt elutasítja.
 - (3) A forintban meghatározott összegek euróra történő átszámításánál a támogatási kérelem benyújtási hónapjának első napján érvényes, az Európai Központi Bank által közzétett, két tizedesjegy pontossággal meghatározott devizaárfolyamot kell alkalmazni.
 - (4) Ha a jogos igények együttesen meghaladják a 2. § (2) bekezdésében meghatározott keretösszeget, a rendelkezésre álló forrást a benyújtott támogatási kérelmekben foglalt jogos igények között egyenlő arányban kell felosztani.

6. Záró rendelkezések

- 6. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.
- 7. §** Ez a rendelet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

1. melléklet a 26/2020. (VI. 22.) AM rendelethez

Kertészeti tevékenység

	A	B
1.	Tevékenység	TEAOR'08
2.	Egyéb, nem évelő növény termesztése	0119 – virágszaporító-anyag (magvak) termesztése kivételével
3.	Növényi szaporítóanyag termesztése	0130

Az agrárminiszter 27/2020. (VI. 22.) AM rendelete a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból az egyes mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes feltételeiről

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. §

E rendelet alkalmazásában

- anyajuhtartás*: a termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló 9/2015. (III. 13.) FM rendelet [a továbbiakban: 9/2015. (III. 13.) FM rendelet] 1. § 1. pontja szerinti juh tartása;
- anyatehéntartás*: a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 1. § 2. pontja szerinti szarvasmarha tartása;
- átmeneti támogatás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény 3.1. pontja szerinti támogatás;
- egységes kérelem*: a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 72. cikk (1) bekezdése alapján, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer, a kifizetések elutasítására és visszavonására vonatkozó feltételek, valamint a közvetlen kifizetésekre, a vidékfejlesztési támogatásokra és a kölcsönös megfeleltetésre alkalmazandó közigazgatási szankciók tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2014. március 11-i 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 11. cikke szerint benyújtásra kerülő támogatási kérelem;
- egységes területalapú támogatás*: az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet II. fejezete szerinti támogatás;
- fűthető növényház*: olyan zöldségnövény termesztéssel hasznosított, zárt termesztő berendezés, amely fényáteresztő burkolattal fedett, minimum négy méteres vápamagassággal, hús Celsius fok hőmérséklet különbség áthidalására alkalmas fűtéssel rendelkezik, és az egy szerkezeti egységbe tartozó alapterületének nagysága eléri az ezer négyzetmétert;
- gombaház*: olyan zöldségnövény termesztéssel hasznosított, zárt termesztő berendezés, amely szigetelt műanyag burkolattal fedett fűtéssel, klímaszabályozással, legalább nyolcvan százalékos páratartalom biztosítására alkalmas párasító berendezéssel rendelkezik, és az egy szerkezeti egységbe tartozó termesztő felületének nagysága eléri a 0,07 hektárt;
- kapcsolt vállalkozás*: a koronavírus járvány miatt nehéz gazdasági helyzetbe került agrárvállalkozások és élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének

általános feltételeiről szóló 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet [a továbbiakban: 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet] 1. § i) pontja szerinti vállalkozás;

- i) *nehéz helyzetben lévő vállalkozás*: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) bekezdése szerinti vállalkozás;
- j) *tejhasznú tehéntartás*: a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 1. § 16. pontja szerinti szarvasmarha tartása;
- k) *zöldségnövény termesztés*: az 1. melléklet szerinti zöldségnövények szántóföldi vagy hajtattott technológiával történő termesztése.

2. Az átmeneti támogatás formája

2. § Az átmeneti támogatás formája vissza nem térítendő támogatás.

3. Az átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételei

3. § Átmeneti támogatás igénybevételére az a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, anyajuh tartást, anyatehéntartást, tejhasznú tehéntartást, illetve zöldségnövény termesztést folytató vállalkozás (a továbbiakban együtt: kérelmező) jogosult, aki vagy amely

- a) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási törvény) 28. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének eleget tett, és a Támogatási törvény 28. § (3a) bekezdésének megfelelően a támogatási kérelem benyújtásakor az Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszerben kérelemre nyilvántartásba vett ügyfélként szerepel;
- b) a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában
 - ba) nem áll felszámolási, végelszámolási, kényszersztörési eljárás vagy csődeljárás alatt,
 - bb) megfelel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követelményeknek,
 - bc) vállalja, hogy az e rendelet szerint támogatott tevékenységet legalább 2020. december 31-éig fenntartja;
- c) a támogatási kérelmének benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik
 - ca) arról, hogy 2019. december 31-én nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak,
 - cb) a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet hatálya alá nem tartozó támogatási program vagy egyedi támogatás alapján általa és a vele kapcsolt vállalkozásnak minősülő vállalkozások által korábban már igénybe vett egyéb átmeneti támogatás összegéről euróban kifejezve,
 - cc) arról, hogy vállalkozása kapcsolt vállalkozásnak minősül-e,
 - cd) a kapcsolt vállalkozások adatairól (név, adószám vagy adóazonosító jel, ügyfél-azonosító),
 - ce) a 9. § szerinti támogatás igénybevétele esetén a 9. § (7) bekezdésében foglaltakról és
 - cf) a b) pontban foglaltakról.

4. A támogatási kérelem

- 4. §**
- (1) A támogatási kérelem 2020. július 13. és július 27. között elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítást követően az erre a célra rendszeresített elektronikus űrlapkitöltő felületen (a továbbiakban: elektronikus űrlapkitöltő felület) keresztül nyújtható be a Magyar Államkincstárhoz (a továbbiakban: Kincstár).
 - (2) Egy kérelmező – a 6–9. §-ban meghatározott tevékenységek mindegyikére tevékenységenként – kizárólag egy támogatási kérelmet nyújthat be.
 - (3) A támogatási kérelem tartalmazza
 - a) a kérelmező ügyfél-azonosítóját és
 - b) a 3. § c) pontja szerinti nyilatkozatokat.
 - (4) A támogatási kérelemre indult eljárás során minden dokumentumot, így a hiánypótláshoz kapcsolódó dokumentumokat és – a felügyeleti eljárás kivételével – a jogorvoslati eljáráshoz kapcsolódó dokumentumokat (a továbbiakban együtt: beadvány) is az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül kell benyújtani. A nem elektronikus úton benyújtott beadvány a döntés meghozatalánál nem vehető figyelembe.

- (5) Ha a kérelemre indult eljárásban foglalt kötelezettségek elektronikus úton történő teljesítése során a kérelmező helyett és nevében meghatalmazottja jár el, a meghatalmazott a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatással elérhető elektronikus felületet használja az eljárási cselekmények elektronikus elvégzéséhez. A meghatalmazott útján történő eljárásra az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet meghatalmazásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- (6) A támogatási kérelem a benyújtását követő naptól számított két napon belül, de legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő végéig, az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül módosítható. Módosítás esetén az utolsó támogatási kérelmet kell elbírálni. A támogatási kérelem benyújtásának időpontja az utolsó módosító kérelem benyújtásának időpontja.

5. A támogatási döntés

- 5. §**
- (1) A Kincstár az átmeneti támogatást a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel állapítja meg, és azt legkésőbb 2020. december 31-éig folyósítja a kérelmező részére.
 - (2) A Kincstár a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott értékhatárt meghaladó igényt elutasítja.
 - (3) A forintban meghatározott összegek euróra történő átszámításánál a támogatási kérelem benyújtási hónapjának első napján érvényes, az Európai Központi Bank által közzétett, két tizedesjegy pontossággal meghatározott devizaárfolyamot kell alkalmazni.
 - (4) Ha a jogos igények együttesen meghaladják a 6. § (2) bekezdésében, 7. § (2) bekezdésében, 8. § (2) bekezdésében vagy 9. § (2) bekezdésében meghatározott keretösszeget, akkor a rendelkezésre álló forrást a benyújtott támogatási kérelmekben foglalt jogos igények között egyenlő arányban kell felosztani (a továbbiakban: arányos visszaosztás).

6. Az anyajuh tartás átmeneti támogatása igénybevételének különös szabályai

- 6. §**
- (1) Az anyajuh tartás átmeneti támogatása igénybevételére az a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (a továbbiakban: TEÁOR'08) 0145 alá tartozó anyajuh tenyésztést végző kérelmező jogosult, aki vagy amely a 2019. évre az egységes kérelme keretében – a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 10. §-a alapján – benyújtott anyajuh tartás támogatása iránti kérelme vonatkozásában a Kincstár által meghozott jóváhagyó vagy részben jóváhagyó határozattal rendelkezik.
 - (2) A támogatás keretösszege 1 milliárd forint.
 - (3) A támogatás alapja a Kincstár vagy a másodfokú döntést hozó szerv által a kérelmező 2019. évi egységes kérelme keretén belül a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 10. §-a alapján benyújtott anyajuh tartás támogatás iránti kérelmére megállapított állatlétszám.
 - (4) A támogatás mértéke legfeljebb 1200 forint a támogatás alapját képező, (3) bekezdés alapján megállapított állategyedenként.
 - (5) Ha ezen alcím tekintetében beérkezett jogos igények meghaladják a (2) bekezdésben meghatározott keretösszeget, a kérelmező részére legfeljebb az arányos visszaosztás alapján megállapított összeg fizethető ki.

7. Az anyatehéntartás átmeneti támogatása igénybevételének különös szabályai

- 7. §**
- (1) Az anyatehéntartás átmeneti támogatása igénybevételére az a TEÁOR'08 0142 alá tartozó anyatehéntartást végző kérelmező jogosult, aki vagy amely a 2019. évi egységes kérelmének keretében – a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 11. §-a alapján – benyújtott anyatehéntartás támogatása iránti kérelme vonatkozásában a Kincstár által meghozott jóváhagyó vagy részben jóváhagyó határozattal rendelkezik.
 - (2) A támogatás keretösszege 1 milliárd forint.
 - (3) A támogatás alapja a Kincstár vagy a másodfokú döntést hozó szerv által a kérelmező 2019. évi egységes kérelmének keretén belül, a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 11. §-a alapján benyújtott anyatehéntartás támogatás iránti kérelmére megállapított állatlétszám.
 - (4) A támogatás mértéke legfeljebb 4000 forint a támogatás alapját képező, (3) bekezdés alapján megállapított állategyedenként.
 - (5) Ha az ezen alcím tekintetében beérkezett jogos igények meghaladják a (2) bekezdésben meghatározott keretösszeget, a kérelmező részére legfeljebb az arányos visszaosztás alapján megállapított összeg fizethető ki.

8. A tejhasznú tehéntartás átmeneti támogatása igénybevételének különös szabályai

- 8. §**
- (1) Tejhasznú tehéntartás átmeneti támogatása igénybevételére az a TEÁOR'08 0141 alá tartozó tejhasznú tehéntartást végző kérelmező jogosult, aki vagy amely a 2019. évi egységes kérelmének keretében – a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 13. §-a alapján – benyújtott tejhasznú tehéntartás támogatása iránti kérelme vonatkozásában a Kincstár által meghozott jóváhagyó vagy részben jóváhagyó határozattal rendelkezik.
 - (2) A támogatás keretösszege 1 milliárd 800 millió forint.
 - (3) A támogatás alapja a Kincstár vagy a másodfokú döntést hozó szerv által a kérelmező 2019. évi egységes kérelmének keretén belül a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 13. §-a alapján benyújtott tejhasznú tehéntartás támogatás iránti kérelmére megállapított állatlétszám.
 - (4) A támogatás mértéke legfeljebb 8500 forint a támogatás alapját képező, (3) bekezdés alapján megállapított állategyedenként.
 - (5) Ha az ezen alcím tekintetében beérkezett jogos igények meghaladják a (2) bekezdésben meghatározott keretösszeget, a kérelmező részére legfeljebb az arányos visszaosztás alapján megállapított összeg fizethető ki.

9. A zöldségnyóvény természetítés átmeneti támogatása igénybevételének különös szabályai

- 9. §**
- (1) Zöldségnyóvény természetítés átmeneti támogatása igénybevételére az a zöldségnyóvény természetítést végző kérelmező jogosult, aki vagy amely
 - a) a 2019. évi egységes kérelmének keretében benyújtott egységes területalapú támogatás iránti kérelmében
 - aa) a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 3. mellékletében felsorolt zöldségnyóvény területe vonatkozásában az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet alapján a Kincstár által meghozott jóváhagyó vagy részben jóváhagyó határozattal rendelkezik, vagy
 - ab) a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 3. mellékletében felsorolt zöldségnyóvény területet jelölt, és a 2019. évben részt vett a mezőgazdasági kistermelői támogatásról szóló 16/2015. (IV. 9.) FM rendelet 1. §-a szerinti kistermelői rendszerben, illetve
 - b) a zöldségnyóvény természetítést fűthető növényházban végzi, vagy
 - c) a zöldségnyóvény természetítésbe tartozó gombatermesztést gombaházban végzi.
 - (2) A támogatás keretösszege 1 milliárd 200 millió forint.
 - (3) A támogatás alapja
 - a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti kérelmező esetében a Kincstár által a kérelmező 2019. évi egységes területalapú támogatási iránti kérelmére a 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 3. mellékletében felsorolt zöldségnyóvények tekintetében megállapított terület (a továbbiakban: 2019. évi SAPS terület) nagysága (hektár) azzal, hogy az 1. mellékletben felsorolt növények esetében a területet a mellékletben szereplő hányadossal meg kell szorozni,
 - b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti kérelmező esetében a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (a továbbiakban: NAK) által az (5) bekezdés szerint igazolt, a fűthető növényház által lefedett teljes terület nagysága hektárban négy tizedesjegyre pontossággal kifejezve,
 - c) az (1) bekezdés c) pontja szerinti kérelmező esetében a NAK által az (5) bekezdés szerint igazolt, a gombaházban található természetítő felület nagysága hektárban négy tizedesjegyre pontossággal kifejezve.
 - (4) A támogatás mértéke
 - a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti kérelmező esetében 35 500 forint/hektár,
 - b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti kérelmező esetében 500 000 forint/hektár
 - c) az (1) bekezdés c) pontja szerinti kérelmező esetében 1 500 000 forint/hektár.
 - (5) A (3) bekezdés b) és c) pontja szerinti terület nagyságát a NAK a kérelmező 2020. július 15-éig elektronikus úton beérkező megkeresésére igazolja az alábbi adattartalommal:
 - a) a kérelmező azonosító adatai (név, ügyfél-azonosító),
 - b) a kérelmező által zöldségnyóvény természetítésre használt fűthető növényház vagy gombaház NAK által helyszíni szemle keretében megállapított terület vagy természetítő felület nagysága (hektár),
 - c) a fűthető növényház 2019. évi SAPS területen való elhelyezkedését igazoló megállapítás.

- (6) A NAK – az (5) bekezdés szerinti adattartalommal – kérelmezőnként összesíti a zöldség növény termesztésre használt fűthető növényházak és gombaházak területét, és ezt az összesített adatállományt – a kérelmező egyidejű értesítése mellett – legkésőbb 2020. augusztus 14-éig megküldi elektronikus úton a Kincstár részére.
- (7) Ha az (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti kérelmező támogatási kérelmének benyújtásával egyidejűleg megtett nyilatkozata alapján 2019. évi SAPS területen folytat fűthető növényházban vagy gombaházban zöldség növény termesztést, akkor a (3) bekezdés a) pontja szerinti, a támogatás alapjául szolgáló területet a NAK által igazolt, fűthető növényházban vagy gombaházban folytatott zöldség növény termesztés területével csökkenteni kell.
- (8) Ha az ezen alcím tekintetében beérkezett jogos igények meghaladják a (2) bekezdésben meghatározott keretösszeget, akkor a kérelmező részére legfeljebb az arányos visszaosztás alapján megállapított összeg fizethető ki.

10. Záró rendelkezések

10. § Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

11. § Ez a rendelet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény 3.1. pontja hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

11. Módosító rendelkezések

12. § A tenyészníul tenyésztésbe állításának mezőgazdasági csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló 54/2014. (IV. 29.) VM rendelet

- a) 2. § (2) bekezdésében a „tenészníulanként 2000 forint” szövegrész helyébe a „tenészníulanként 3200 forint” szöveg,
 b) 3. § (2) bekezdésében a „100 millió forint” szövegrész helyébe a „150 millió forint” szöveg lép.

13. § Az anyakecsketartás csekély összegű támogatásáról szóló 26/2014. (XI. 20.) FM rendelet 3. § (1) bekezdésében a „7000 forint/anyakecske” szövegrész helyébe a „8200 forint/anyakecske” szöveg lép.

Dr. Nagy István s. k.,
 agrárminiszter

1. melléklet a 27/2020. (VI. 22.) AM rendelethez

Zöldség növények listája

	A	B	C
1.	Hasznosítási kód	Zöldség növény Megnevezés	Együttható
2.	FRU01	Görögdinnye	2,0
3.	FRU02	Tökre oltott görögdinnye	2,0
4.	FRU03	Sárgadinnye	1,5
5.	IND15	Retek	1,0
6.	VEG01	Karfiol	1,0
7.	VEG02	Brokkoli	1,0
8.	VEG04	Fejes káposzta	1,0
9.	VEG05	Kelkáposzta	1,0

10.	VEG06	Vöröskáposzta	1,0
11.	VEG08	Karalábé	1,0
12.	VEG09	Kínai kel	1,0
13.	VEG10	Zeller	1,5
14.	VEG11	Póréhagyma	1,2
15.	VEG12	Őszi fokhagyma	2,0
16.	VEG13	Tavaszi fokhagyma	2,0
17.	VEG14	Csemegehagyma	1,0
18.	VEG15	Őszi vöröshagyma	1,0
19.	VEG17	Lilahagyma	1,0
20.	VEG18	Metélőhagyma	1,0
21.	VEG19	Fejessaláta	1,5
22.	VEG20	Endívia	1,5
23.	VEG23	Spárga	3,0
24.	VEG26	Petrezselyem gyökér (fehérrépa)	1,0
25.	VEG27	Petrezselyem levél	1,0
26.	VEG29	Rebarbara	1,0
27.	VEG30	Édeskömény	0,3
28.	VEG33	Paradicsom	1,0
29.	VEG34	Uborka	3,0
30.	VEG35	Padlizsán (Tojásgyümölcs)	3,0
31.	VEG36	Főzőtök	1,0
32.	VEG37	Sütőtök	1,0
33.	VEG38	Káposztatök	1,0
34.	VEG40	Csillagtök/patiszon	1,0
35.	VEG41	Spárgatök	1,0
36.	VEG42	Cukkini	1,5
37.	VEG43	Paprika	3,0
38.	VEG44	Fűszerpaprika	2,0
39.	VEG45	Sárgarépa	1,0
40.	VEG46	Cékla	1,0
41.	VEG48	Torma	2,0
42.	VEG49	Pasztinák	1,0
43.	VEG53	Tavaszi vöröshagyma	1,0
44.	GOM01	Gomba	1,0

Az agrárminiszter 28/2020. (VI. 22.) AM rendelete a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból a méhállomány megőrzéséhez nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes szabályairól

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában

- a) *átmeneti támogatás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény 3.1. pontja szerinti támogatás;
- b) *kapcsolt vállalkozás*: a koronavírus járvány miatt nehéz gazdasági helyzetbe került agrárvállalkozások és élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételeiről szóló 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet [a továbbiakban: 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet] 1. § i) pontja szerinti vállalkozás;
- c) *nehéz helyzetben lévő vállalkozás*: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) bekezdése szerinti vállalkozás.

2. Az átmeneti támogatás formája és keretösszege

- 2. §** (1) Az átmeneti támogatás formája egyszeri vissza nem térítendő támogatás.
(2) Az átmeneti támogatás keretösszege 1 milliárd forint.

3. Az átmeneti támogatás igénybevételének részletes feltételei és mértéke

- 3. §** (1) Átmeneti támogatás igénybevételére az a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, méhészeti termelő tevékenységet végző természetes vagy jogi személy (a továbbiakban: kérelmező) jogosult, aki vagy amely
- a) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási törvény) 28. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének eleget tett, és a Támogatási törvény 28. § (3a) bekezdésének megfelelően a támogatási kérelem benyújtásakor az Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszerben kérelemre nyilvántartásba vett ügyfélként szerepel;
 - b) a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában
 - ba) nem áll felszámolási, végelszámolási, kényszertörlési eljárás vagy csődeljárás alatt,
 - bb) megfelel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követelményeknek,
 - bc) vállalja, hogy a méhészeti termelő tevékenységét legalább 2020. december 31-éig folytatja;
 - c) a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik
 - ca) arról, hogy 2019. december 31-én nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak,
 - cb) a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet hatálya alá nem tartozó támogatási program vagy egyedi támogatás alapján általa és a vele kapcsolt vállalkozásnak minősülő vállalkozások által korábban már igénybe vett egyéb átmeneti támogatás összegéről euróban kifejezve,
 - cc) arról, hogy a vállalkozása kapcsolt vállalkozásnak minősül-e,
 - cd) a kapcsolt vállalkozások adatairól (név, adószám vagy adóazonosító jel, ügyfél-azonosító) és
 - ce) a b) pontban foglaltakról;

- d) a méhállomány egészségügyi kondíciójának megőrzéséhez igénybe vehető csekély összegű támogatásról szóló 29/2019. (VI. 20.) AM rendelet [a továbbiakban: 29/2019. (VI. 20.) AM rendelet] alapján a 2020. támogatási év vonatkozásában jóváhagyó vagy részben jóváhagyó támogatási határozattal rendelkezik.
- (2) Az átmeneti támogatás alapja a 29/2019. (VI. 20.) AM rendelet szerinti, a 2020. tárgyév vonatkozásában megállapított méhcsaládszám.
- (3) Az átmeneti támogatás mértéke méhcsaládonként 1000 forint.

4. A támogatási kérelem

- 4. §** (1) A támogatási kérelem 2020. július 13. és július 27. között elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítást követően az erre a célra rendszeresített elektronikus űrlapkitöltő felületen (a továbbiakban: elektronikus űrlapkitöltő felület) keresztül nyújtható be a Magyar Államkincstárhoz (a továbbiakban: Kincstár).
- (2) Egy kérelmező kizárólag egy támogatási kérelmet nyújthat be.
- (3) A támogatási kérelem tartalmazza a kérelmező
- a) ügyfél-azonosítóját és
- b) a 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti nyilatkozatait.
- (4) A támogatási kérelemre indult eljárás során minden dokumentumot, így a hiánypótláshoz kapcsolódó dokumentumokat és – a felügyeleti eljárás kivételével – a jogorvoslati eljáráshoz kapcsolódó dokumentumokat (a továbbiakban együtt: beadvány) is az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül kell benyújtani. A nem elektronikus úton benyújtott beadvány a döntés meghozatalánál nem vehető figyelembe.
- (5) Ha a kérelemre indult eljárásban foglalt kötelezettségek elektronikus úton történő teljesítése során a kérelmező helyett és nevében meghatalmazottja jár el, akkor a meghatalmazott a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatással elérhető elektronikus felületet használja az eljárási cselekmények elektronikus elvégzéséhez. A meghatalmazott útján történő eljárásra az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet meghatalmazásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- (6) A támogatási kérelem a benyújtását követő naptól két napon belül, de legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő végéig, az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül módosítható. Módosítás esetén az utolsó támogatási kérelmet kell elbírálni. A támogatási kérelem benyújtásának időpontja az utolsó módosító kérelem benyújtásának időpontja.

5. A támogatási döntés

- 5. §** (1) A Kincstár az átmeneti támogatást legkésőbb 2020. december 31-éig folyósítja a kérelmező részére.
- (2) A Kincstár a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott értékhatárt meghaladó igényt elutasítja.
- (3) A forintban meghatározott összegek euróra történő átszámításánál a támogatási kérelem benyújtási hónapjának első napján érvényes, az Európai Központi Bank által közzétett, két tizedesjegyre pontossággal meghatározott devizaárfolyamot kell alkalmazni.
- (4) Ha a jogos igények együttesen meghaladják a 2. § (2) bekezdése szerinti keretösszeget, a rendelkezésre álló forrást a benyújtott támogatási kérelmekben foglalt jogos igények között egyenlő arányban kell felosztani.

6. Záró rendelkezések

6. § Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

7. § Ez a rendelet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

**Az agrárminiszter 29/2020. (VI. 22.) AM rendelete
a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból
a baromfi-, illetve sertéstartók részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes
feltételeiről**

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában

- a) *átmeneti támogatás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény 3.1. pontja szerinti támogatás;
- b) *baromfitartó*: az a vállalkozás, aki vagy amely a baromfi ágazatban igénybe vehető állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet [a továbbiakban: 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet] 11. § (1) bekezdés a), illetve b) pontja alapján a 2019/2020. támogatási év I. tárgynegyedévében támogatás iránti kérelmet nyújtott be;
- c) *kapcsolt vállalkozás*: a koronavírus járvány miatt nehéz gazdasági helyzetbe került agrárvállalkozások és élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételeiről szóló 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet [a továbbiakban: 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet] 1. § i) pontja szerinti vállalkozás;
- d) *nehéz helyzetben lévő vállalkozás*: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) bekezdése szerinti vállalkozás;
- e) *sertéstartó*: az a vállalkozás, aki vagy amely a sertés ágazat részére nyújtott állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 39/2018. (XII. 13.) AM rendelet [a továbbiakban: 39/2018. (XII. 13.) AM rendelet] 14. § (1) bekezdés a), illetve b) pontja alapján a 2019. támogatási év II. negyedévében támogatás iránti kérelmet nyújtott be.

2. Az átmeneti támogatás formája

2. § Az átmeneti támogatás formája vissza nem térítendő támogatás.

3. Az átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételei

3. § Átmeneti támogatás igénybevételére az a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tevékenységet végző baromfi-, illetve sertéstartó (a továbbiakban együtt: kérelmező) jogosult, aki vagy amely

- a) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási törvény) 28. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének eleget tett, és a Támogatási törvény 28. § (3a) bekezdésének megfelelően a támogatási kérelem benyújtásakor az Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszerben kérelemre nyilvántartásba vett ügyfélként szerepel;
- b) a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában
 - ba) nem áll felszámolási, végelszámolási, kényszerítési eljárás vagy csődeljárás alatt,
 - bb) megfelel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követelményeknek,
 - bc) vállalja, hogy az e rendelet szerint támogatott tevékenységet legalább 2020. december 31-éig fenntartja;
- c) a támogatási kérelmének benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik
 - ca) arról, hogy 2019. december 31-én nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak,

- cb) a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet hatálya alá nem tartozó támogatási program vagy egyedi támogatás alapján általa és a vele kapcsolt vállalkozásnak minősülő vállalkozások által korábban már igénybe vett egyéb átmeneti támogatás összegéről euróban kifejezve,
- cc) arról, hogy a vállalkozása kapcsolt vállalkozásnak minősül-e,
- cd) a kapcsolt vállalkozások adatairól (név, adószám vagy adóazonosító jel, ügyfél-azonosító) és
- ce) a b) pontban foglaltakról.

4. A támogatási kérelem

- 4. §**
- (1) A támogatási kérelem 2020. június 29. és július 12. között elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítást követően az erre a célra rendszeresített elektronikus űrlapkitöltő felületen (a továbbiakban: elektronikus űrlapkitöltő felület) keresztül nyújtható be a Kincstárhoz.
 - (2) Egy kérelmező – a 6. és 7. §-ban meghatározott tevékenységek mindegyikére tevékenységenként – kizárólag egy támogatási kérelmet nyújthat be.
 - (3) A támogatási kérelem tartalmazza
 - a) a kérelmező ügyfél-azonosítóját, és
 - b) a 3. § c) pontja szerinti nyilatkozatokat.
 - (4) A támogatási kérelemre indult eljárás során minden dokumentumot, így a hiánypótláshoz kapcsolódó dokumentumokat és – a felügyeleti eljárás kivételével – a jogorvoslati eljáráshoz kapcsolódó dokumentumokat (a továbbiakban együtt: beadvány) is az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül kell benyújtani. A nem elektronikus úton benyújtott beadvány a döntés meghozatalánál nem vehető figyelembe.
 - (5) Ha a kérelemre indult eljárásban foglalt kötelezettségek elektronikus úton történő teljesítése során a kérelmező helyett és nevében meghatalmazottja jár el, a meghatalmazott a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatással elérhető elektronikus felületet használja az eljárási cselekmények elektronikus elvégzéséhez. A meghatalmazott útján történő eljárásra az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételeivel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet meghatalmazásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
 - (6) A támogatási kérelem a benyújtását követő naptól számított két napon belül, de legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő végéig, az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül módosítható. Módosítás esetén az utolsó támogatási kérelmet kell elbírálni. A támogatási kérelem benyújtásának időpontja az utolsó módosító kérelem benyújtásának időpontja.

5. A támogatási döntés

- 5. §**
- (1) A Kincstár az átmeneti támogatást legkésőbb 2020. december 31-éig folyósítja a kérelmező részére.
 - (2) A támogatás összege legfeljebb a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott összeg és
 - a) baromfitartó kérelmező esetében a 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet 11. § (1) bekezdés a), illetve b) pontja alapján benyújtott támogatás iránti kérelemre a 2019/2020. támogatási év egészére a Kincstár által megállapított támogatási összeg különbözete,
 - b) sertéstartó kérelmező esetében a 39/2018. (XII. 13.) AM rendelet 14. § (1) bekezdés a), illetve b) pontja alapján benyújtott támogatás iránti kérelemre a 2019. támogatási év egészére a Kincstár által megállapított támogatási összeg különbözete.
 - (3) A forintban meghatározott összegek euróra történő átszámításánál a támogatási kérelem benyújtási hónapjának első napján érvényes, az Európai Központi Bank által közzétett, két tizedesjegy pontossággal meghatározott devizaárfolyamot kell alkalmazni.
 - (4) Ha a jogos igények együttesen meghaladják a 6. § (2) bekezdésében vagy 7. § (2) bekezdésében meghatározott keretösszeget, akkor a rendelkezésre álló forrást a benyújtott támogatási kérelmekben foglalt jogos igények között egyenlő arányban kell felosztani (a továbbiakban: arányos visszaosztás).

6. A baromfitartás átmeneti támogatása igénybevételeének különös szabályai

- 6. §**
- (1) A támogatás igénybevétele a baromfitartó jogosult.
 - (2) A támogatás keretösszege 3 milliárd forint.

- (3) A támogatás alapja a baromfitartó 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet 11. § (1) bekezdés a), illetve b) pontja alapján a 2019/2020 támogatási év I. tárgynegyedévére benyújtott mezőgazdasági csekély összegű támogatás iránti kérelmében megjelölt, a 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet 12., illetve 13. §-ában meghatározott támogatási feltételeknek megfelelő,
- a) a Kincstár jóváhagyó vagy részben jóváhagyó döntésével – a 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet 11. § (5) bekezdése szerint – megállapított állategység, vagy
 - b) a Kincstár által a kérelmező egyéni mezőgazdasági csekély összegű keretének kimerülése miatt elutasított, a 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet 11. § (5) bekezdése szerint számított állategység.
- (4) A (3) bekezdés szerint megállapított állategységenként legfeljebb az 1. mellékletben megállapított összegű támogatás vehető igénybe.
- (5) Ha a beérkezett jogos igények meghaladják a (2) bekezdésben meghatározott keretösszeget a kérelmező részére legfeljebb az arányos visszaosztás alapján megállapított összeg fizethető ki.

7. A sertéstartás átmeneti támogatása igénybevételének különös szabályai

- 7. §**
- (1) A támogatás igénybevételére a sertéstartó jogosult.
- (2) A támogatás keretösszege 2 milliárd 750 millió forint.
- (3) A támogatás alapja a sertéstartó 39/2018. (XII. 13.) AM rendelet 14. § (1) bekezdés a), illetve b) pontja alapján a 2019. támogatási év II. tárgynegyedévére benyújtott mezőgazdasági csekély összegű támogatás iránti kérelmében megjelölt, a 39/2018. (XII. 13.) AM rendelet 15., illetve 16. §-ában meghatározott támogatási feltételeknek megfelelő,
- a) a Kincstár jóváhagyó vagy részben jóváhagyó döntésével – a 39/2018. (XII. 13.) AM rendelet 2. § (1) bekezdésében előírtak szerint – megállapított állategység;
 - b) a Kincstár által a kérelmező egyéni mezőgazdasági csekély összegű keretének kimerülése miatt elutasított, a 39/2018. (XII. 13.) AM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint számított állategység.
- (4) A támogatás mértéke a (3) bekezdés szerint megállapított,
- a) a 39/2018. (XII. 13.) AM rendelet 15. §-ában meghatározott támogatási feltételeket teljesítő állatlétszám után legfeljebb 5 165,38 forint,
 - b) a 39/2018. (XII. 13.) AM rendelet 16. §-ában meghatározott támogatási feltételeket teljesítő állatlétszám után legfeljebb 9 035,96 forint állategységenként.
- (5) Ha a beérkezett jogos igények meghaladják a (2) bekezdésben meghatározott keretösszeget a kérelmező részére legfeljebb az arányos visszaosztás alapján megállapított összeg fizethető ki.

8. Záró rendelkezések

8. § Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

9. § Ez a rendelet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

1. melléklet a 29/2020. (VI. 22.) AM rendelethez

A baromfitartók által igénybe vehető átmeneti támogatás mértéke

	A	B	C
1.	Baromfifajta megnevezése	A 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet 12. §-ában meghatározott támogatási feltételeket teljesítő állategység után igénybe vehető támogatás mértéke (forint)	A 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet 13. §-ában meghatározott támogatási feltételeket teljesítő állategység után igénybe vehető támogatás mértéke (forint)
2.	növendék csirke (vágócsirke)	10 021,37	5 448,7
3.	szabadtartásos csirke és gyöngyös	12 092,93	2 892,57
4.	házi tyúk	2 452,44	3 927,29
5.	pecsenyeliba	69 424,22	6 827,44
6.	növendék liba	114 100,93	11 504,51
7.	fiatal liba	78 924,95	5 505,62
8.	pecsenyekacsa	35 695,9	1 317,08
9.	növendék kacsa	87 244,25	4 936,6
10.	növendék pulyka	20 783,34	12 979,54

Az agrárminiszter 30/2020. (VI. 22.) AM rendelete a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból a halgazdálkodási tevékenységet végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének részletes feltételeiről

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések**1. §** E rendelet alkalmazásában

- átmeneti támogatás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény 3.1. pontja szerinti támogatás;
- foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma*: a Központi Statisztikai Hivatal által a munkaügyi-statisztikai adatszolgáltatáshoz kiadott, a 2019. év első napján hatályos kiadvány szerinti éves szinten számított statisztikai állományi létszám, azzal, hogy a kölcsönvett munkaerő a kölcsönvevőnél figyelembe vehető, amennyiben a kölcsönadó e létszámot a kölcsönadott munkaerő nélkül számítja fel, továbbá azzal, hogy a számításnál az egyéni vállalkozó és az őstermelő esetében a munkavállalók között figyelembe kell venni az önfoglalkoztatást is;
- halgazdálkodási tevékenység*: a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (a továbbiakban: TEÁOR'08) 0322 (édesvízi-hal-gazdálkodás), illetve 1020 (halfeldolgozás, -tartósítás) alá tartozó tevékenység;
- kapcsolt vállalkozás*: a koronavírus járvány miatt nehéz gazdasági helyzetbe került agrárvállalkozások és élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételeiről szóló 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet [a továbbiakban: 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet] 1. § i) pontja szerinti vállalkozás;

- e) *Karitatív Tanács*: a Karitatív Tanács megalakításáról és működésének részletes szabályairól szóló 65/2000. (V. 9.) Korm. rendelet alapján megalakult és működő szervezet;
- f) *nagyvállalkozás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU bizottsági rendelet I. mellékletében meghatározott kritériumokat nem teljesítő vállalkozás;
- g) *nehéz helyzetben lévő vállalkozás*: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) bekezdése szerinti vállalkozás.

2. Az átmeneti támogatás formája és keretösszege

- 2. §** (1) Az átmeneti támogatás formája egyszeri vissza nem térítendő támogatás.
 (2) Az átmeneti támogatás keretösszege 500 millió forint.

3. Az átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételei és mértéke

- 3. §** (1) Átmeneti támogatás igénybevételére az a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, halgazdálkodási tevékenységet végző vállalkozás (a továbbiakban: kérelmező) jogosult, aki vagy amely
- a) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási törvény) 28. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének eleget tett, és a Támogatási törvény 28. § (3a) bekezdésének megfelelően a támogatási kérelem benyújtásakor az Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszerben kérelemre nyilvántartásba vett ügyfélként szerepel;
 - b) a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában
 - ba) nem áll felszámolási, végelszámolási, kényszersztörleési eljárás vagy csődeljárás alatt,
 - bb) megfelel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követelményeknek,
 - bc) vállalja, hogy a halgazdálkodási tevékenységet legalább 2020. december 31-éig fenntartja;
 - c) a támogatási kérelmének benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik
 - ca) arról, hogy 2019. december 31-én nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak,
 - cb) a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet hatálya alá nem tartozó támogatási program vagy egyedi támogatás alapján általa és a vele kapcsolt vállalkozásnak minősülő vállalkozások által korábban már igénybe vett egyéb átmeneti támogatás összegéről euróban kifejezve,
 - cc) arról, hogy vállalkozása kapcsolt vállalkozásnak minősül-e,
 - cd) kapcsolt vállalkozás esetén a kapcsolt vállalkozás adatairól (név, adószám vagy adóazonosító jel, ügyfél-azonosító)
 - ce) a számviteli bizonylatok alapján az e rendelet szerint támogatott tevékenységből származó 2019. évi árbevételének és a 2019. évi teljes árbevételének hányadosáról négy tizedesjegy pontossággal, a matematikai kerekítés szabályait alkalmazva,
 - cf) az általa a 2019. évben foglalkoztatottak átlagos állományi létszámáról négy tizedesjegy pontossággal a matematikai kerekítés szabályait alkalmazva,
 - cg) arról, hogy mely, az 1. § c) pontja szerinti TEÁOR'08 halgazdálkodási tevékenységet folytatja,
 - ch) nagyvállalkozói minőségéről,
 - ci) a nagyvállalkozásnak minősülő kérelmező arról, hogy az általa előállított termékre az e rendelet szerint maximálisan igénybe vehető támogatási összeg 10%-nak megfelelő összeg erejéig 2020. december 31-éig adományozási megállapodást köt egy, a Karitatív Tanácsban tag szervezettel vagy a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, és
 - cj) a b) pontban foglaltakról.
- (2) Az átmeneti támogatás alapja a kérelmező halgazdálkodási tevékenysége keretében foglalkoztatottak száma, amelyet az (1) bekezdés c) pont ce) alpontja szerinti hányados és az igénylő által a 2019. évben foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszámának szorzata alapján kell meghatározni.
- (3) Az átmeneti támogatás mértéke – a támogatás alapját képező állományba tartozó – foglalkoztatottnaként legfeljebb 500 000 forint.

4. A támogatási kérelem

- 4. §**
- (1) A támogatási kérelem 2020. június 29. és július 12. között elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítást követően az erre a célra rendszeresített elektronikus űrlapkitöltő felületen (a továbbiakban: elektronikus űrlapkitöltő felület) keresztül nyújtható be a Magyar Államkincstárhoz (a továbbiakban: Kincstár).
 - (2) Egy kérelmező kizárólag egy támogatási kérelmet nyújthat be.
 - (3) A támogatási kérelem tartalmazza
 - a) a kérelmező ügyfél-azonosítóját és
 - b) a 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti nyilatkozatokat.
 - (4) A támogatási kérelemre indult eljárás során minden dokumentumot, így a hiánypótláshoz kapcsolódó dokumentumokat és – a felüyeleti eljárás kivételével – a jogorvoslati eljáráshoz kapcsolódó dokumentumokat (a továbbiakban: beadvány) is az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül kell benyújtani. A nem elektronikus úton benyújtott beadvány a döntés meghozatalánál nem vehető figyelembe.
 - (5) Ha a kérelemre indult eljárásban foglalt kötelezettségek elektronikus úton történő teljesítése során a kérelmező helyett és nevében meghatalmazottja jár el, akkor a meghatalmazott a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatással elérhető elektronikus felületet használja az eljárási cselekmények elektronikus elvégzéséhez. A meghatalmazott útján történő eljárásra az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet meghatalmazásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
 - (6) A támogatási kérelem a benyújtását követő naptól számított két napon belül, de legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő végéig, az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül módosítható. Módosítás esetén az utolsó támogatási kérelmet kell elbírálni. A támogatási kérelem benyújtásának időpontja az utolsó módosító kérelem benyújtásának időpontja.

5. A támogatási döntés

- 5. §**
- (1) Az átmeneti támogatást a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 3. § (5) bekezdésben foglaltakra tekintettel állapítja meg, és azt legkésőbb 2020. december 31-éig folyósítja a kérelmező részére.
 - (2) A Kincstár a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 3. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott értékhatárt meghaladó igényt elutasítja.
 - (3) A forintban meghatározott összegek euróra történő átszámításánál a támogatási kérelem benyújtási hónapjának első napján érvényes, az Európai Központi Bank által közzétett, két tizedesjegy pontossággal meghatározott devizaárfolyamot kell alkalmazni.
 - (4) Ha a jogos igények együttesen meghaladják a 2. § (2) bekezdésében meghatározott keretösszeget, akkor a rendelkezésre álló forrást a benyújtott támogatási kérelmekben foglalt jogos igények között egyenlő arányban kell felosztani.
 - (5) A nagyvállalkozásnak minősülő kérelmezőnek a 3. § (1) bekezdés c) pont ci) alpontja szerinti megállapodás másolati példányát legkésőbb 2021. február 15-éig elektronikus úton kell benyújtania a Kincstár részére, amelynek elmulasztása esetén a támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül.

6. Záró rendelkezések

- 6. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.
- 7. §** Ez a rendelet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

**Az agrárminiszter 31/2020. (VI. 22.) AM rendelete
a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból
a tenyésztési programot végrehajtó lótenyésztők részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének
részletes feltételeiről**

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában

- a) *átmeneti támogatás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény 3.1. pontja szerinti támogatás;
- b) *kapcsolt vállalkozás*: a koronavírus járvány miatt nehéz gazdasági helyzetbe került agrárvállalkozások és élelmiszer-feldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételeiről szóló 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet [a továbbiakban: 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet] 1. § i) pontja szerinti vállalkozás;
- c) *nehéz helyzetben lévő vállalkozás*: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) bekezdése szerinti vállalkozás.

2. Az átmeneti támogatás formája és keretösszege

- 2. §** (1) Az átmeneti támogatás formája vissza nem térítendő támogatás.
(2) Az átmeneti támogatás keretösszege 250 millió forint.

3. Az átmeneti támogatás igénybevételének általános feltételei

- 3. §** (1) Átmeneti támogatás igénybevételére az a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (a továbbiakban: TEÁOR'08) 0143 alá tartozó ló-, lófélé-tenyésztéssel foglalkozó vállalkozás (a továbbiakban: kérelmező) jogosult, aki vagy amely
- a) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási törvény) 28. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének eleget tett, és a Támogatási törvény 28. § (3a) bekezdésének megfelelően a támogatási kérelem benyújtásakor az Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszerben kérelemre nyilvántartásba vett ügyfélként szerepel;
 - b) a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában
 - ba) nem áll felszámolási, végelszámolási, kényszertörlési eljárás vagy csődeljárás alatt,
 - bb) megfelel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követelményeknek,
 - bc) a törzskönyben tartott kancáját 2020. január 1. és 2020. június 30. között vemhesíti;
 - c) a támogatási kérelmének benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik
 - ca) arról, hogy 2019. december 31-én nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak,
 - cb) a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet hatálya alá nem tartozó támogatási program vagy egyedi támogatás alapján általa és a vele kapcsolt vállalkozásnak minősülő vállalkozások által korábban már igénybe vett egyéb átmeneti támogatás összegéről euróban kifejezve,
 - cc) arról, hogy a vállalkozása kapcsolt vállalkozásnak minősül-e,
 - cd) a kapcsolt vállalkozások adatairól (név, adószám vagy adóazonosító jel, ügyfél-azonosító),

- ce) arról, hogy melyik elismert tenyésztőszervezet törzskönyvében szereplő kancák után kívánja a támogatást igénybe venni, és
 - d) a b) pontban foglaltakról.
- (2) Az átmeneti támogatás mértéke vemhes kancaként 80 000 forint.

4. A támogatási kérelem

- 4. §**
- (1) A támogatási kérelem 2020. július 28. és augusztus 10. között elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítást követően az erre a célra rendszeresített elektronikus űrlapkitöltő felületen (a továbbiakban: elektronikus űrlapkitöltő felület) keresztül nyújtható be a Magyar Államkincstárhoz (a továbbiakban: Kincstár).
 - (2) Egy kérelmező kizárólag egy támogatási kérelmet nyújthat be.
 - (3) A támogatási kérelem tartalmazza
 - a) a kérelmező ügyfél-azonosító számát és
 - b) a 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti nyilatkozatokat,
 - c) a fedezettett vagy termékenyített kanca nevét és lóútleveleinek számát.
 - (4) A támogatási kérelemhez mellékelni kell a kérelmező
 - a) részére kiállított, a (3) bekezdés c) pontja szerinti kanca fedezettési vagy termékenyítési jegyzőkönyvének másolati példányát, és
 - b) az állatorvos igazolását arról, hogy a (3) bekezdés c) pontja szerinti kanca legalább 18 napos vemhes.
 - (5) A támogatási kérelemre indult eljárás során minden dokumentumot, így a hiánypótláshoz kapcsolódó dokumentumokat és – a felügyeleti eljárás kivételével – a jogorvoslati eljáráshoz kapcsolódó dokumentumokat (a továbbiakban: beadvány) is az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül kell benyújtani. A nem elektronikus úton benyújtott beadvány a döntés meghozatalánál nem vehető figyelembe.
 - (6) Az eljárás során – a felügyeleti eljárás kivételével – kötelező az elektronikus kapcsolattartás. A kötelező elektronikus kapcsolattartásra tekintettel a Kincstár az értesítéseket, dokumentumokat, valamint a döntéseit elektronikus úton közli a kérelmezővel vagy meghatalmazottjával.
 - (7) Ha a kérelemre indult eljárásban foglalt kötelezettségek elektronikus úton történő teljesítése során a kérelmező helyett és nevében meghatalmazottja jár el, a meghatalmazott a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatással elérhető elektronikus felületet használja az eljárási cselekmények elektronikus elvégzéséhez. A meghatalmazott útján történő eljárásra az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet meghatalmazásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
 - (8) A támogatási kérelem a benyújtását követő naptól számított két napon belül, de legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő végéig, az elektronikus űrlapkitöltő felületen keresztül módosítható.
 - (9) A (8) bekezdés szerinti módosítás esetén az utolsó támogatási kérelmet kell elbírálni. A támogatási kérelem benyújtásának időpontja az utolsó módosító kérelem benyújtásának időpontja.

5. A támogatási döntés

- 5. §**
- (1) A Kincstár az átmeneti támogatást legkésőbb 2020. december 31-éig folyósítja a kérelmező részére.
 - (2) A Kincstár a 20/2020. (VI. 19.) AM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott értékhatárt meghaladó igényt elutasítja.
 - (3) A forintban meghatározott összegek euróra történő átszámításánál a támogatási kérelem benyújtási hónapjának első napján érvényes, az Európai Központi Bank által közzétett, két tizedesjegy pontossággal meghatározott devizaárfolyamot kell alkalmazni.
 - (4) Ha a jogos igények együttesen meghaladják a 2. § (2) bekezdésében meghatározott keretösszeget, akkor a rendelkezésre álló forrást a benyújtott támogatási kérelmekben foglalt jogos igények között egyenlő arányban kell felosztani.

6. Záró rendelkezések

- 6. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

- 7. §** Ez a rendelet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i 2020/C 91 I/01. számú európai bizottsági közlemény hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 12/2020. (VI. 22.) AB határozata a Kúria ügyeleti díj megfizetése tárgyában hozott Mfv.II.10.279/2018/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.279/2018/13. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.279/2018/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességét, mivel az az indítvány szerint sérti az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, 25. cikk (1) bekezdését, 26. cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, XIII. cikk (1) bekezdését, XVII. cikk (4) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló tényállás szerint az alperes kórház megszakítás nélküli tevékenységet folytatott, amelyet műszak, készenlét és egészségi ügyelet szervezésével biztosított. Az indítványozókat (alapügyben: felperesek) egy műszakban, munkaidőkeretben, egyenlőtlen munkaidőbeosztásban foglalkoztatták. Az alperesnél 2006. április 26-ától Kollektív Szerződés volt hatályban, amelyet a felek 2008. október 7-én úgy módosítottak, hogy rögzítették: az egy műszakban foglalkoztatott és egészségügyi ügyeletre kötelezett dolgozók rendes heti pihenőnapja állandó jelleggel a szombat és a vasárnap. A módosítás végrehajtásának részletszabályait a 33/2008. számú főigazgatói utasítás tartalmazta, amely előírta, hogy a szombatot és a vasárnapot külön színnel kell jelölni a jelenléti íven.
- [3] Az alperes főigazgatója a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) hatálybalépésére tekintettel felmondta a Kollektív Szerződést, majd az alperes és a beavatkozó 2012. november 22-én új Kollektív Szerződést kötöttek, amely 2012. december 1-jén lépett hatályba. Ez a Kollektív Szerződés már nem tartalmazott olyan rendelkezést, amely meghatározta, hogy az egyes közalkalmazottaknak mely napok a pihenőnapjai. Az alperes a munkaidő-beosztás kialakult rendjén az új Kollektív Szerződés hatálya alatt sem változtatott, a jelenléti íveken továbbra is eltérő színnel kellett jelölni a szombaton és vasárnap teljesített ügyeletet.
- [4] Az alperesnél 2012. júliusától 2012. december 31-éig hathavi; 2013. január 1-jétől 2015. szeptember 30-áig kéthavi munkaidőkeret volt érvényben. A felperesek szolgálati helye a Központi Műtőszolgálat volt. A felperesek külön kifejezett munkaidő-beosztást nem kaptak, a havi ügyeleti és a heti műtőbeosztásból értesültek arról, hogy mely napon kötelesek munkavégzés céljából a munkahelyen megjelenni.
- [5] A felperesek a Központi Műtőszolgálatra irányadó Osztályos Munkarend 3. 1. pontja alapján hétfőtől péntekig 7:35-től 16 óráig teljesítették rendes munkaidejüket. Ezen felül hétköznap a munkaidő-beosztás függvényében 16 órától másnap reggel 8 óráig ügyeltek, és szintén a beosztás függvényében szombaton vagy vasárnap reggel 8 órától másnap reggel 8 óráig teljesítettek egészségügyi ügyeletet. Az ügyelet teljesítését követő napon az alperes kiadta a felperesek heti pihenőnapját. Az alperes a heti pihenőnappal egyidejűleg kiadottnak tekintette az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Eütev tv.) 12/G. § (1) bekezdése szerinti 8 órás napi pihenőidőt is, melynek tényét a heti munkaidő-beosztásban „lelöp” megjelöléssel tüntették fel.

- [6] Az ügyeleti díjazás tekintetében mind a korábbi, mind a hatályos Kollektív Szerződés differenciált ügyeleti díjazást határozott meg attól függően, hogy az ügyeletre hétköznap, szombaton, vasárnap vagy munkaszüneti napon került-e sor, azonban a Kollektív Szerződés 2008. évi módosítása kifejezett rendelkezést tartalmazott a heti pihenőnapon teljesített ügyeletről nézve. A 2012. december 1-jét megelőző időszak tekintetében az alperes azon meggyőződésből kiindulva, hogy a szombati, illetőleg vasárnapi pihenőnap helyett egy másik pihenőnapot biztosított, az ügyeleti díj számítása során kizárólag a szombatra és vasárnapra előírt ügyeleti díjat fizette meg a felpereseknek.
- [7] 1.2. A felperesek kereseti kérelemmel fordultak a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, amelyben a 2012. július 1-jétől 2016. december 31-éig terjedő időszakra ügyeleti díjkülönbözet és késedelmi kamata megfizetésére kérték kötelezni az alperest a perköltség viselése mellett. Igényüket arra alapították, hogy a heti pihenőnapjaikon rendszeresen egészségügyi ügyeletet teljesítettek. Állították, hogy az egymászkos munkarendből nem következhet más, mint hogy a pihenőnapjuk minden esetben hétvégére esett. Álláspontjuk szerint jogsértést követett el az alperes azzal is, hogy az ügyelet után kötelezően kiadandó ügyeleti pihenőidőt a kötelező heti pihenőnapjaikba beszámította. Ez ténylegesen azt jelentette, hogy az ügyelet után a kötelezően pihenőidőn lévő munkát nem végző dolgozók az alperes nyilvántartása és elszámolása szerint a kötelező ügyeleti pihenőidejük alatt egyszerre két jogcímen voltak távol. A kiadott távollétüket elsődlegesen ügyeleti pihenőidőnek kell tekinteni, és csak ezt követően lehet és kell kiadni a heti pihenőnapot. Következésképpen, mivel az alperes a 8 órás heti pihenőidőn túl nem adta ki részükre a kötelező heti pihenőidejüket is, köteles megfizetni az egészségügyi ügyelet idejére járó illetményen felül az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdés a) pontja szerint az ügyeleti díj 50%-kal emelt összegét.
- [8] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2017. január 20-án kelt, 34.M.1544/2015/44. számú ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy a meghatározott pénzüsségeket és ezen összegek után 2012. október 15-étől járó késedelmi kamatokat fizesse meg a felpereseknek, egyebekben a felperesek keresetét elutasította.
- [9] Ítélete indoklásában abból indult ki, hogy a felperesek ügyeleti díjkülönbözet megfizetésére irányuló igényüket a következő tényállításaikra alapították: 1. A heti pihenőnapjuk állandó jelleggel a szombat és a vasárnap volt. 2. A heti pihenőnapokon a munkaidő-beosztás szerint ügyeletet teljesítettek, amely után nem kapták meg a kötelező pihenőidejüket azon jogellenes alperesi gyakorlatból kifolyólag, hogy az alperes az Eütev. tv. 12/G. § (1) bekezdése szerinti napi pihenőidejüket és a heti pihenőnapot egymással párhuzamosan adta ki. 3. Ténylegesen sem kapták meg a nekik járó pihenőnapot, hiszen az sem a megszakítás nélküli 24 óra, sem a 7 órától 22 óráig terjedő időtartam törvényben rögzített követelményének nem felel meg. 4. Minthogy az alperesi munkáltató nem adta ki a pihenőnapon teljesített ügyeleti tevékenységük után az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdése szerint nekik járó pihenőnapjukat, köteles a jogszabályban meghatározott magasabb ügyeleti díj megfizetésére.
- [10] A bíróság különbséget tett a 2012. december 1-jét megelőző és azt követő időszak között. A bíróság megállapította, hogy a 2012. július 1-jétől 2012. november 30. napjáig terjedően a felperesek pihenőnapja a szombat és vasárnap volt, és az ebben az időszakban a felperesek által szombaton és vasárnap teljesített ügyeletek pihenőnapon teljesített ügyeleteknek minősültek. A bíróság a 2012. december 1-jét követő időszak tekintetében nem tudta kétséget kizáróan megállapítani, hogy a szombat és a vasárnap a felperesek esetében pihenőnapnak minősült. Minthogy a felperesek a keresetüket alapvetően azon tényállításukra alapították, hogy a munkaidő-beosztás szerinti pihenőnapjaikon teljesítettek egészségügyi ügyeletet, keresetük a 2012. december 1-jét követő időszak tekintetében nem találta megalapozottnak.
- [11] A bíróság megállapította, hogy az Eütev. tv. 12/G. § (1) bekezdéséből, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 2. § (2) bekezdéséből és az Mt. 105. § (1) bekezdéséből egyértelműen kitűnik, hogy a napi pihenőidő és a heti pihenőnap két egymástól jól elkülöníthető, önálló fogalomkör. Önmagában ebből a tényből azonban a bíróság szerint nem következik az, hogy a napi pihenőidőt és a heti pihenőnapot ne lehetne ugyanazon időszakra nézve egyidejűleg kiadni.
- [12] A bíróság azt is megállapította, hogy az Eütev. tv. 13/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felperesek legalább 24 óra egybefüggő pihenőidőre voltak jogosultak, amelyet az alperes munkaszervezési okból nem biztosított részükre. Az alperes a perben ennek tényét nem is vitatta, állította azonban, hogy mindebből nem az következik, hogy a felperesek a teljes ügyeleti időnek megfelelő időtartamra lennének jogosultak az emelt összegű ügyeleti díjra, hanem kizárólag az, hogy a felpereseket a pihenőnapjukon munkavégzésre kötelezte, mely miatt legfeljebb ezen 25 perces időtartam tekintetében lehetnek jogosultak a rendkívüli munkavégzésük ellentételezésére. A bíróság e tekintetben találta megalapozottnak a felperesek keresetét.
- [13] A bíróság rámutatott arra, hogy a felperesek a keresetüket az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdésére alapították, tehát a pihenőnapon történő ügyelet teljesítésére. A bíróság szerint ettől független önálló kérdéskör, hogy egyébként

megkapták-e a jogszabályban nekik biztosított pihenőnapjaikat teljes terjedelmükben. Utóbbi következménye nem az ügyeleti díjazással, hanem a rendkívüli munkavégzés után járó pótlékkal áll összefüggésben, amely eltérő tényállításokat, ezáltal eltérő bizonyítást és összegszerűséget is feltételez.

- [14] 1.3. A felperesek és a beavatkozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék a 2018. március 7. napján kelt, 7.Mf.680.869/2017/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részében megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy az ítélet rendelkező részében meghatározott összegeket fizesse meg.
- [15] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, ám a bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, ezért a tényállást helytelenül állapította meg, továbbá a megfelelő jogszabályi rendelkezéseket sem helyesen alkalmazta, ezért ítélete jogszabálysértő.
- [16] A másodfokú bíróság a tényállást azzal egészítette ki, hogy az alperesnél 2012. júliustól 2012. december 31-ig hathavi, 2013. január 1-től 2015. szeptember 30-ig kéthavi munkaidőkeret volt érvényben. A felperesek szolgálati helye a Központi Műtőszolgálat volt.
- [17] A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon ítéleti megállapításával, hogy az alperes a felperesek esetében 2012. december 1-jétől nem az általános munkarendet, hanem egyenlőtlen munkaidő-beosztást alkalmazott.
- [18] A másodfokú bíróság megítélése szerint a kiindulópont az alperes által készített munkaidő-beosztás lehetett volna, ilyet azonban a munkavállalók az Mt. 97. §-a és az Eütev. tv. 13. § előírása ellenére nem kaptak, csupán ügyeleti beosztásban és műtőbeosztásban részesültek, melyeken a pihenőnapokat nem tüntették fel. Az Eütev. tv. 13. § (1)–(4) bekezdései értelmében a rendes munkaidőt és az egészségügyi ügyeletet külön kell nyilvántartani, és a munkaidő-beosztásban külön kell szerepeltetni a pihenőnapokat is. Az alperes ilyen munkaidő-beosztást nem vitatottan nem közölt a felperesekkel. Az ügyeleti beosztás, a műtőbeosztás ennek a kiválonomnak nem felel meg.
- [19] A másodfokú bíróság szerint az egészségügyi ügyelet után járó, az Eütev. tv. 12/G. § (1) bekezdése szerinti kötelező pihenőidő nem számítható egybe a heti pihenőnappal, miután a két intézmény rendeltetése, jogi célja teljesen eltérő. Az egészségügyi ügyeletet követően kötelezően kiadandó pihenőidő az egészségügyi tevékenység befejezése és a következő munkarend szerint megkezdett egészségügyi tevékenység közötti munkavállalói regenerálódást, pihenést hivatott biztosítani. A heti pihenőidő a két munkahét közötti regenerálódást biztosítja, amely egy hosszabb időtartam, amely alatt a munkavállaló a családjával közösen töltheti el szabadidejét. A kettő együttesen nem adható ki, ez a két intézmény rendeltetését teljesen ellehetetlenítené. Az alperes nem vitatottan pihenőidő helyett pihenőnap alkalmazásáról rendelkezett, ennek fogalmát azonban meghatározza az Mt. 87. § (2) bekezdése akként, hogy a 7–22 óra közötti tartamot heti pihenő- vagy munkaszüneti napnak kell tekinteni. Miután azonban a felperesek 8 óra 1 perckor kezdték meg a pihenésüket, ez a nap már ezért nem tekinthető heti pihenőnapnak. Ezen időtartam nem feleltethető meg az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdése szerinti egészségügyi ügyelettel azonos tartalmú pihenőidőnek sem, az ugyanis a 7:35-ös munkakezdéssel nem valósít meg huszonnégy órát, márpedig szombat-vasárnapi napokon a felperesek ilyen időtartamban láttak el egészségügyi ügyeletet.
- [20] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és kötelezte az alperest a vitatott elmaradt ügyeleti díjak megfizetésére.
- [21] 1.4. Az alperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a 2018. november 28-án kelt, Mfv.II.10.279/2018/13. számú ítéletével hatályon kívül helyezte a jogerős ítéletet, és helyben hagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.
- [22] A Kúria ítélete indokolásában rögzítette, hogy arra vonatkozó kereseti kérelem hiányában nem volt a peres eljárás, és így a felülvizsgálat tárgya sem annak megítélése, hogy a felperesek megkapták-e a jogszabály alapján őket megillető pihenőnapjaikat, a felperesek nem hivatkoztak rendkívüli munkaidőben végzett munkára, keresetük az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdésén alapult.
- [23] A Kúria ítélete indokolásában kifejtette, hogy helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy abból a körülményből, hogy a felperesek egymászkos munkarendben dolgoztak, nem következik az a megállapítás, hogy őket az általános munkarend szerint foglalkoztatták, így heti pihenőnapjuk is mindig ugyanarra az egymást követő két naptári napra esett volna. Az alperes 2012. július 1-jétől 2012. december 31-éig hathavi, majd ezt követően kéthavi munkaidőkeretet alkalmazott, így az Mt. 97. § (3) bekezdése alapján jogosult volt munkaidejüket a hét minden napjára, illetve az egyes napokra egyenlőtlenül is beosztani.
- [24] A Kúria megállapította, hogy az egészségügyi ügyelet fogalma nem azonos az Mt.-ben meghatározott ügyelettel, az egészségügyi ügyeletben történő munkavégzés az Mt. 107. § d) pontjában foglaltaktól eltérően nem minősül rendkívüli munkavégzésnek. Az Mt. 107. § a) pontja alapján ilyen rendkívüli munkaidőnek a munkaidő-beosztástól eltérő munkaidő minősül. Ennek megfelelően az Mt. 88. § (2) bekezdésében megjelölt munkanapra elrendelt rendes munkaidőnek kell tekinteni nemcsak a műszakbeosztás szerinti munkarendben, hanem az egészségügyi

ügyelet keretében végzett tevékenységet is. A felpereseket a műszak-beosztás szerinti munkaidőben történő munkavégzéshez képest eltérő időtartamban osztották be egészségügyi ügyelet keretében munkavégzésre, így esetükben megvalósult az egyenlőtlen munkaidő-beosztás. Az alperes kifejezett munkaidő-beosztást nem közölt ugyan a felperesekkel, de a munkáltatónál alkalmazott heti műtőbeosztás és havi ügyeleti beosztás alapján megállapíthaták, hogy mely napokon kell munkát végezniük és mely napok lesznek a pihenőnapjaik.

- [25] A Kúria szerint helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság azt, hogy a munkáltató nemcsak munkanapra, hanem pihenőnapra is elrendelhet munkavégzést, amennyiben annak jogszabályi feltételei fennállnak, ebben az esetben azonban a munkavégzés rendkívüli munkaidőben végzett tevékenységnek minősül. Azok a napok viszont, amelyeken a felperesek egészségügyi tevékenységet láttak el, az egyenlőtlen munkaidő-beosztásra tekintettel, a felperesek beosztás szerinti munkanapjai voltak.
- [26] Nem értett egyet a Kúria a másodfokú bíróságnak azzal kapcsolatban kifejtett álláspontjával sem, hogy az Eütev. tv. 12/G. § (1) bekezdése szerint kiadandó kötelező pihenőidő nem számítható egybe a heti pihenőnappal. Mind a pihenőidő, mind a pihenőnap a közalkalmazott regenerálódását biztosítja, tiltó szabály hiányában pedig nincs akadálya annak, hogy adott esetben ezeket egy időben adják ki, és teljesül az a cél is, hogy az egészségügyi ügyelet ellátását követően pihenjen annyit a közalkalmazott, hogy a következő beosztása szerinti munkanapon pihenten tudja végezni munkáját.
- [27] A Kúria szerint helytállóan állította az alperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a közalkalmazottat a munkaidőben történő munkavégzéséért a tárgyhavi illetménye illeti meg. Az ügyeleti időben történő munkavégzést követően az Eütev. tv. 13/B. § (1) bekezdése szerinti juttatásra válik jogosulttá. Az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdése arra az esetre tartalmaz rendelkezést, amennyiben az egészségügyi dolgozó nem a rá irányadó munkaidő-beosztás szerinti időben, hanem pihenőnapon teljesített ügyeletet. Mivel a perbeli esetben a felperesek nem a rájuk irányadó munkaidő-beosztásuk szerinti pihenőnapon teljesítettek ügyeletet, e jogszabályi rendelkezést esetükben nem kellett alkalmazni, így az úgynevezett kompenzáló pihenőidőre sem váltak jogosulttá. Ez akkor illetné meg a felpereseket, ha a beosztásuk szerinti pihenőnapjukon kötelezték volna őket egészségügyi ügyeleti tevékenység ellátására, ebben az esetben kellett volna számukra a munkaidő-beosztástól eltérő időben történő munkavégzés ellentételezéseként 50%-kal emelt ügyeleti díjat vagy kompenzációs pihenőidőt biztosítani. Mivel a perbeli esetben erre nem került sor, megalapozatlanul kötelezte a másodfokú bíróság ezen összeg megfizetésére a munkáltatót.
- [28] 2. Az indítványozók eredeti indítványukban az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése, XV. cikk (2) bekezdés, XVII. cikk (3)–(4) bekezdése, XX. cikk (2) bekezdése, 25. cikk (1) bekezdése és 26. cikk (1) bekezdése sérelmét állították, és kérték a kifogásolt bírói döntés megsemmisítését.
- [29] Az indítványozók szerint az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseit a támadott bírói döntés azért sérti, mert egyfelől lehetővé teszi, hogy az alperes összevonva adja ki a felperes munkavállalót több önálló jogcímen megillető távollétet, így sérült a munkavállaló napi és heti pihenőidőhöz külön-külön való joga, illetve közvetve az arra a napra a munkavégzésért járó többletdíjazáshoz való joga.
- [30] Az indítványozók kifejtették, hogy az Eütev. tv. preambuluma is deklarálja az egészségügyi dolgozó pihenéshez való jogát, az Mt. 105. § (1) bekezdése és a 106. § (1) bekezdése pedig külön definiálja a pihenőidő és a pihenőnap fogalmát. Az indítványozó álláspontja szerint a kettő összevonását tiltó szabály hiányában a Kúriának az Eütev. tv. preambulumból és a jogalkotói akaratból kellett volna kiindulni.
- [31] Az indítványozók hivatkoztak arra, hogy az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésének újítása a napi és heti pihenőidő önálló nevesítése. Álláspontjuk szerint az „és” kötőszóból az következik, hogy ezek az immár önálló jogok egyenként, külön-külön illetik meg a munkavállalókat, így egyszerre történő kiadásuk alaptörvény-ellenes.
- [32] Az indítványozók kérelmezték azt is, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján hívja fel az elsőfokú bíróságot a kifogásolt bírói döntés végrehajtásának felfüggesztésére.
- [33] Az indítványozók hiánypótlási felhívást követően kiegészítették indítványukat. Ebben hivatkoztak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, valamint a 28. cikkének sérelmére is.
- [34] Az indítványozók a tulajdonhoz való jog sérelmével összefüggésben előadták, hogy az ügyeletben végzett ügyeleti díjkülönbözet mint már elvégzett, de ki nem fizetett munka után járó díjazás (mint már megszerzett tulajdon) az alkotmányos tulajdonjog védelmében részesül, melyet a Kúria ítélete megsértett.
- [35] Az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésével összefüggésben állították a 28. cikk sérelmét. Hangsúlyozták, hogy a Kúria nem vette figyelembe a jogszabály célját és a törvényhozó szándékát, valamint nem az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte az alkalmazott jogszabályi rendelkezéseket, mivel az Alaptörvény kimondja, hogy a munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz. A Kúria értelmezésével az ügyeltesek elveszítik a napi pihenőidejüket, ha hétköznap ügyelnek, és elveszítik a heti pihenőnapjukat, ha hétvégén ügyelnek.

- [36] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben előadták, hogy a Kúria semlegességét megkérdőjelezi az, hogy a Kúria tárgyalásán és az ítélet indoklásában sem ismertette a felperesek jogi képviselőjének és a beavatkozó jog képviselőjének a beadványait, miközben az alperes indítványát részletesen feltárta. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben hivatkoztak a jogorvoslathoz való jog sérelmére is.
- [37] Az indítványozó az újabb indítvány kiegészítésében kiegészítette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét azzal, hogy a Kúria nem tett különbséget az egészségben dolgozó ügyeletesek és a műszakban dolgozók munkarendje között.

II.

- [38] Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:
„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”
„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”
„XVII. cikk (4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.”
„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
[...]
(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

III.

- [39] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [40] Az Alkotmánybíróság tanácsa megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai és tartalmi követelményeinek eleget tesz-e, és 2019. január 28-án az indítvány befogadásáról döntött; az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként értékelve az ügyben azt, hogy mi tartozik az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésében kifejezetten nevesített napi és heti pihenőidőhöz való jog védelmi körébe, és összeegyeztethető-e ezzel a Kúria azon jogértelmezése, miszerint nincs akadálya a napi pihenőidő és a heti pihenőnap egy időben történő kiadásának olyan módon, hogy a napi pihenőidő beolvad a heti pihenőnapba.
- [41] A kérelem ugyanakkor a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek csak részben tesz eleget, mivel az indítványozó az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés sérelmére vonatkozóan önálló indokolást nem adott elő. Ezen túlmenően az indítvány a nem Alaptörvényben foglalt jogok tekintetében önállóan nem bírálható el [R] cikk (2) bekezdés, 25. cikk (1) bekezdés, 26. cikk (1) bekezdés, 28. cikk]. Hasonlóan nincs érdemi vizsgálatnak helye – az érdemi alkotmányossági összefüggés hiánya miatt – az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz való joggal összefüggésben, mivel az ügyeleti díjkülönbözet jelen ügyben kötelmi jogi igény, amely nem minősül megszerzett tulajdonnak. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tekintetében pedig – az indítványban előadottakkal összefüggésben – nem merül fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség.

IV.

- [42] Az alkotmányjogi panasz megalapozott.
- [43] 1. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában

szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja {25/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [49]}. Az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban hangsúlyozta:

„Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék [...]. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie.

A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” (Indokolás [17]–[18])

- [44] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mftv.II.10.279/2018/13. számú ítélete azért sérti az Alaptörvény XVII. cikk (1) bekezdésében biztosított napi és heti pihenőidőhöz való jogot, mert a támadott bírói döntés lehetővé teszi, hogy a munkaadó összevonva adja ki a munkavállalót megillető napi és heti pihenőidőt, illetve a többletdíjazást. Ezért az Alkotmánybíróságnak először át kellett tekintenie a releváns esetjogát.
- [45] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően az éves fizetett szabadsághoz való joggal összefüggésben értelmezte az Alaptörvény XVII. cikk (1) bekezdését. Az Alkotmánybíróság a 3341/2017. (XII. 20.) AB határozatban megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése – az Alkotmány 70/B. § (4) bekezdéséhez igen hasonlóan – a munkavállaló alapjogaként rögzíti mind a munkavégzéshez közvetlenül kapcsolódó napi pihenőidőhöz, mind a munkavállaló tartós pihenését szolgáló heti pihenőidőhöz, továbbá a munkavállaló éves fizetett szabadsághoz való jogát. Ezek jogosultja mindenki, aki foglalkoztatási jogviszony keretében (munkaviszonyban, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban) munkát végez, és nem maga dönt a munkaideje felhasználásáról (ún. függő munka). Értelemszerűen nem illetheti meg ez a jog a munkaviszonyban, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban nem állókat (mint pl. a vállalkozók vagy szabad foglalkozásúak), hiszen ők maguk döntenek el, mások hozzájárulása nélkül, mikor pihennek, és mikor dolgoznak. Az Alaptörvény az Alkotmánynál részletesebben határozza meg a pihenéshez való jog tartalmát, mert a munkavállaló tartós pihenésének biztosítására szolgáló éves fizetett szabadság mellett a munkavégzéshez közvetlenül kapcsolódó napi és heti pihenőidőt is külön említi.” (Indokolás [40])
- [46] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel jelen ügyben megállapította, hogy az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése alapvető jogként biztosítja a pihenéshez való jogot, amelyen belül – az Mt. fogalomhasználatához hasonlóan – megkülönbözteti a napi és heti pihenőidőhöz való jogot. Az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése jogosultságról szól, melynek tartalmát törvény állapítja meg, de annak lényeges tartalma az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében biztosított egészséghez való jogból következik, amelyet az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdése kifejezetten megerősít a munkavállalók tekintetében: „Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.” A pihenéshez való jog biztosítása elengedhetetlen az egészséget tiszteletben tartó munkafeltételek garantálásához, mert az a rendszeres munkavégzés során elhasznált erőforrások, a fizikai és szellemi energia pótlását, a munkavállaló testi és lelki regenerálódását biztosítja.
- [47] Az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése szoros kapcsolatban van az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánszférához való joggal is, amely átfogóan védi a magánszférát: az egyén magán- és családi életét {32/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [82]}. A munkaidőn kívüli szabadidő nélkül ugyanis a munkavállalónak nincs lehetősége magán- és családi életre. Ennek megfelelően az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése a munkavállaló identitásának és testi-lelki integritásának megőrzése érdekében biztosítja a napi és heti pihenőidőt a munkavállalók számára.
- [48] A jogosultság feltételei és annak pontos mértéke nem az Alaptörvényből következik, de az következik az Alaptörvényből, hogy a napi és heti pihenőidő önálló jogcímen illeti meg a munkavállalókat, mivel azok rendeltetése eltérő. Míg a napi pihenőidő a két munkavégzés közötti regenerálódást biztosítja, a heti pihenőidő az egymást követő munkanapok okozta testi és lelki megterhelést kívánja ellensúlyozni.

- [49] A napi és heti pihenőidőhöz való jog azonban nem korlátozhatatlan alapjog, hanem az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének megfelelően korlátozható. Az Alaptörvény XX. cikk (2) bekezdésében foglalt folyamatos és intézményes egészségügyi ellátás működtetése a pihenéshez való jog korlátja lehet.
- [50] 3. Az ügyeleti feladatellátás korlátozza az egészségügyi alkalmazottak Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésében biztosított napi és heti pihenőidőhöz való jogát, ezért törvény állapította meg az alapjog korlátozásának garanciáit, az ügyeleti feladatellátás idejének felső határát és az ügyeleti feladatellátás díjazását. A Kúria a kifogásolt ítéletében ezeket a garanciális rendelkezéseket értelmezte, ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy a bíróság a jogszabály értelmezése során az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésében foglalt alapjog tartalmát érvényre juttatta-e.
- [51] A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]}, ezért az Alkotmánybíróság a tények vonatkozásában a rendes bíróság által megállapított tényekre hagyatkozik. A rendes bíróság feladata annak eldöntése is, hogy az alapul szolgáló munkajogi jogvitában az ügyeleti feladatellátásra a munkaidő-beosztás szerinti rendes munkaidőben, a munkaidőn felül a munkáltató által elrendelt ügyelet keretében, vagy rendkívüli munkavégzés keretében került-e sor.
- [52] Az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban megállapította: „Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgáster keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.” (Indokolás [21]) Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a bíróság az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésében garantált napi és heti pihenőidőhöz való jog korlátozását a fentiek szerint értelmezte-e.
- [53] Az alperes azon magatartása, hogy a heti pihenőnappal együtt kiadottnak tekintette a napi pihenőidőt is, érinti az indítványozók pihenőidőhöz való jogát. Az ügyeleti feladatellátás az Alaptörvény XX. cikk (2) bekezdésében biztosított egészségügyi ellátás folyamatossága biztosításának egyik módja, ezért az egészségügyi dolgozók pihenőideje korlátozásának a legitim célja lehet.
- [54] Az Alaptörvénnyel összhangban az Mt. és az Eütev. tv. megkülönbözteti a napi és heti pihenőidőt. Az Mt. 104. §-a és – a közalkalmazott egészségügyi dolgozók vonatkozásában az Eütev. tv. 12/G. § (1) bekezdése – a napi munka, illetve egészségügyi tevékenység befejezése, valamint a következő munkanapi munkakezdés, illetve a következő, munkarend szerint megkezdett egészségügyi tevékenység között legalább 11 vagy – megszakítás nélkül működő egészségügyi szolgáltatók esetében a felek megállapodása alapján – legalább 8 óra, tehát egy rövidebb időtartamú pihenőidő biztosítását írja elő a munkanap, illetve a munkarend szerinti egészségügyi tevékenységet követő testi és lelki regenerálódás céljából. Az Mt. 105. § (1) bekezdése hetenként két pihenőnap beosztását írja elő, a (2) bekezdése kifejezetten az egyenlőtlen munkaidő-beosztás esetére rendelkezik a heti pihenőnap beosztásáról, és a 105. § (4) bekezdése kimondja, hogy havonta egy pihenőnapnak vasárnapra kell esnie.
- [55] Ezzel összhangban az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdés b) pontja – az Mt. 105. § és 106. §-ának alkalmazása körében – előírja, hogy a kiesett heti pihenőnapot (pihenőidőt) hét naptári napon belül legalább 24 órát kitevő, megszakítás nélküli pihenőidő biztosításával kompenzálni kell. Ennek hiányában a munkáltatónak meg kell fizetnie az ügyeleti díj 50%-kal emelt összegét.
- [56] A Kúriának az az értelmezése azonban, miszerint a napi pihenőidő és a heti pihenőnap egy időben kiadható, nem egyeztethető össze az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésével, mivel abból – a pihenőidők eltérő rendeltetésére tekintettel – az következik, hogy a napi és heti pihenőidő önálló jogcímen illeti meg a munkavállalókat.
- [57] A Kúria az Mt. 105. § (1) bekezdésének és az Eütev. tv. 12/G. § (1) bekezdésének és 13/B. § (2) bekezdésének értelmezésével tehát az egészségügyi dolgozók számára biztosított napi és heti pihenőidő jogalkotó által szándékolt terjedelmét oly mértékben leszűkítette, hogy ennek következtében megsértette az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdését.
- [58] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.279/2018/13. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

[59] 4. Az Alkotmánybíróság az ügy jelentőségére tekintettel az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján elrendelte e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

Budapest, 2020. május 26.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/702/2019.

**Az Alkotmánybíróság 13/2020. (VI. 22.) AB határozata
a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló
149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 64. § (4) bekezdését érintő alkotmányos követelmény megállapításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Sulyok Tamás és dr. Szívós Mária* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdéséből, II. cikkéből, VI. cikk (1) bekezdéséből, valamint XVI. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a gyámhatóság a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 64. § (4) bekezdése alapján a vér szerinti apa, a vélelmezett apa, valamint a gyermek alapvető jogaira, ezen túlmenően a házasságon alapuló stabil családi kapcsolatra is kiterjedő, komplex vizsgálatot és érdekösszemérést folytasson a származás kiderítésére irányuló per megindítását megelőzően.
2. Az Alkotmánybíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:109. § (1) bekezdése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (*dr. Palotás Csongor* ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:109. § (1) bekezdése alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) és (3) bekezdése, valamint a 25. cikk (2) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy apasági vélelem megdöntésére irányuló per volt, amelyet az indítványozó indított arra hivatkozással, hogy bár a 2016. február 14-én született gyermek anyjával való kapcsolata 2015. június 22-én megszűnt, apaságát DNS-vizsgálat bizonyítja. Az anya azonban a kapcsolat megszűnése után házasságot kötött egy másik férfival, akit emiatt a gyermek apjaként bejegyezték a születési anyakönyvi kivonatba.
- [3] A Monori Járásbíróság 14.P.20.488/2017/2. számú végzésével a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. Indokolása szerint a Ptk. 4:109. § (1) bekezdése alapján – amely taxatív módon felsorolja az apasági vélelem megtámadására jogosultakat – az a férfi, aki magát a gyermek apjának állítja, akkor sem jogosult a más férfira nézve fennálló apasági vélelem megtámadására, ha esetleg a gyermek bizonyítottan tőle származik. A másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 14.Pkf.51.304/2017/3. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. A Kúria az indítványozó ezt követően előterjesztett, tartalmilag alkotmányjogi panasznak minősülő felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította, ugyanakkor egyidejűleg – a tartalom szerinti elbírálás követelményére hivatkozással – megkereste az elsőfokú bíróságot, hogy a beadványt alkotmányjogi panaszként kezelje, és azzal kapcsolatban tegye meg a szükséges intézkedéseket. A Monori Járásbíróság továbbította a panaszt az Alkotmánybíróságnak.
- [4] 3. Az indítványozó kérelmében rámutat, hogy a szülők és a gyermek közötti vérségi kapcsolat kiemelkedő jogi és érzelmi jelentőséggel bír. Az apa az anyához hasonlóan ösztönösen kötődik gyermekéhez, a hatályos szabályozás azonban – a vér szerinti apa keresetindítási jogának a kizárásával – lehetővé teszi, hogy a gyermek anyja egy másik férfival való házasságkötés révén a biológiai apát egyoldalú döntéssel – annak akarata ellenére – elzárja a gyermekével való kapcsolattartástól. Az apának nincs lehetősége arra, hogy ezt megakadályozza, ez ellen bírói úton fellépjen, és apaságának a megállapítását kérje. Mindez sérti a nő és a férfi családi kapcsolatokban való egyenjogúságának a követelményét. Sérelmezi emellett, hogy – hátrányos megkülönböztetést okozva –

a vélelmezett apa viszont jogosult a saját érdekében pert indítani, még akkor is, ha ennek nyomán a gyermek apátlanná válik. A vér szerinti apával való kapcsolattartás a gyermek érdeke is – hangzik továbbá az érvelés –, e családi kötelék ugyanis erkölcsi, érzelmi és anyagi támogatást is jelent a gyermek számára. A gyermek a származását érintő titkolózást – esetleg később annak a felismerését, hogy az apjának tekintett személy valójában nem a vér szerinti apja – becsapásnak tekintheti, és az benne törést is okozhat. Bár a gyermeknek magának lehetősége van a nagykorúvá válását követő egy éven belül az apasági vélelem megtámadására, az apa-gyermek kapcsolat helyreállíthatósága ekkor már kérdéses.

- [5] Az indítványozó szerint mindezek alapján a Ptk. 4:109. § (1) bekezdése a) sérti a nők és férfiak közötti egyenjogúság követelményét [Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdés]; b) hátrányos megkülönböztetést alkalmaz az apasági vélelem megtámadására nem jogosult vér szerinti apa és az ilyen jogosultsággal rendelkező vélelmezett apa között [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés]; c) nem egyeztethető össze az Alaptörvénynek a jogérvényesítés lehetőségét biztosító 25. cikk (2) bekezdés a) pontjával; végezetül pedig d) sérti a gyermek és szülő közötti kapcsolattartást, ebből következően pedig a család mint a társadalom alapegysége integritását [Alaptörvény L cikk (1) bekezdés].

II.

- [6] 1. Az Alaptörvény érintett, az indítvány elbírálásakor hatályos rendelkezései:
 „L cikk (1) Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját. A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony.”
 „XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
 [...]”
 (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.”
 „25. cikk (2) A bíróság dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, a közigazgatási határozatok törvényességéről, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról és törvényben meghatározott egyéb ügyben.”
- [7] 2. A Ptk. támadott rendelkezése:
 „4:109. § (1) Az apaság vélelmének megtámadására a vélelmezett apa, az anya, a gyermek, a gyermek halála után leszármazója jogosult.”

III.

- [8] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [9] Előjáróban kell utalni arra, hogy az alapper felperese beadványát felülvizsgálati kérelemként a Kúriára nyújtotta be, ezért azt a Kúriának kellett volna elbírálnia. A Kúria végzése rendelkező részében foglaltaknak megfelelően az elsőfokú bíróság továbbította a beadványt az Alkotmánybíróságnak. Ez korántsem szokásos módja az indítványok érkezésének, mivel az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz iránti indítványt az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani. Következésképpen az Alkotmánybíróságnak az ügyfeleket megillető nyilatkozási elv alapján, és figyelemmel az Abtv., valamint az Ügyrend szabályaira, a beadványt vissza kellett volna utasítania. A jövőben ilyen helyzetre az arra meghatározott jogkövetkezményt kívánja alkalmazni. Ennek ellenére az Alkotmánybíróság jelen ügyben kivételesen érdemben foglalkozott a panasszal. Az érdemi elbírálást indokolta az a tény, hogy a beadvány az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napon belül érkezett, valamint tartalmát tekintve kétségtelenül alkotmányjogi érvekre alapozott. Emellett az alapper felperese felhívásra az Abtv. szerinti formai kritériumoknak megfelelően kiegészítette immár alkotmányjogi panasznak nevezett beadványát.
- [10] Az indítványozó az alapul szolgáló polgári eljárás felperese, így érintettnek minősül, és alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, továbbá szabályszerű meghatalmazással igazolt jogi képviselővel jár el. A rendes jogorvoslattal nem támadható másodfokú végzésben alkalmazott jogszabályi rendelkezés az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján normakontrollra irányuló alkotmányjogi panasszal megtámadható.
- [11] Alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja alapján Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható. E feltételnek a panasz csak részben felel meg, mivel az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott L cikk (1) bekezdése és a 25. cikk (2) bekezdése [e cikk az indítvány benyújtását követően módosult: a magánjogi jogviták

elbírálására vonatkozó előírás most is a 25. cikk (2) bekezdésében szerepel, de az jelenleg már nem tartalmaz pontokba szedett felsorolást] nem minősülnek az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának [az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése vonatkozásában lásd: 25/2019. (VII. 23.) AB határozat, Indokolás [25]; az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése vonatkozásában vesd össze: 3334/2019. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [96]; 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [8]]. E tekintetben érdemi vizsgálatnak ezért nincs helye.

- [12] Megállapítható végezetül, hogy az indítvány eleget tesz a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek: a kérelem a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (1) bekezdés]; b) az eljárás megindításának indokait (a bíróság a sérelmezett jogszabály rendelkezés alapján nem vizsgálta érdemben az indítványozó keresetét); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [Ptk. 4:109. § (1) bekezdés]; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XV. cikk (1) és (3) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi előírás miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott előírás alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.
- [13] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyiknek a fennállása megalapozza a panasz befogadását [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]].
- [14] Az indítványozó által előadottak az Alkotmánybíróság megítélése szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel: az apasági vélelem megdöntésének támadott szabálya – a megtámadásra jogosultak taxatív jellegű felsorolása – jelen ügyben akadályát képezi a vér szerinti apa és a gyermeke közötti jogi kapcsolat létrejöttének. Az Alkotmánybíróság mindaddig nem vizsgálta azt a kérdést, hogy e jogi helyzet milyen összefüggésben áll a hátrányos megkülönböztetés alaptörvényi tilalmával. Tekintettel továbbá arra, hogy a bíróság a támadott jogszabályi rendelkezésre hivatkozással nem vizsgálhatta érdemben az indítványozó keresetét, az ügy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét is felveti.
- [15] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alkalmazásával, a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [16] Az indítvány nem megalapozott.
- [17] Az indítvány alapján az Alkotmánybíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a támadott rendelkezés, amely kizárja, hogy a vér szerinti apa a házasságon alapuló apasági vélelmet keresettel megtámadja, sérti-e az egyenlőséghez való jogot: az indítványozó a vélelmezett apával való összehasonlításban az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének, az anyával való összehasonlításban pedig az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdésének a sérelmét állította.
- [18] 1. Mindenekelőtt az apasági vélelemre és a vélelem megtámadására vonatkozó szabályozás áttekintésére került sor.
- [19] 1.1. A Ptk. Családjogi Könyve a rokonság, azon belül a leszármazáson alapuló rokon kapcsolat szabályozása körében foglalkozik az apai és az anyai jogállással. Azt a biológiai tényt, hogy a gyermek anyja az őt világra hozó nő, a jog oldaláról a hatályos Ptk.-beli szabályok is rögzítik [Ptk. 4:115. § (1) bekezdés], ez a tény jellemzően nem vitás. Az apai jogállás azonban – bár elsődlegesen a biológiai származás alapozza meg – nem feltétlenül vérségi kötelékre vezethető vissza. A Ptk. szerint apaságot keletkeztető jogi tény: a) a házassági kötelék, b) élettársak esetén emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárás, c) az apai elismerő nyilatkozat és d) a bírósági határozat (Ptk. 4:98. §). Az apasági vélelem az apa és a gyermek között jogi kapcsolatot hoz létre, és ha egyik vélelem sem áll fenn, az apai jogállás betöltetlen is maradhat, vagy ún. képzelt apa is bejegyezhető a nyilvántartásba [a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.), 60–61. §]. Hangsúlyozandó azonban a szülői felügyelet gyakorlása, illetve az a kérdés, hogy az apa (az apának vélelmezett férfi) és a gyermek között a szülő-gyermek kapcsolat ténylegesen kialakul-e, túlmutat a családi jogállás tisztázásán, azon, hogy jogilag kit kell a gyermek apjának tekinteni.
- [20] A felsorolt vélelmek joghatásukban egyenértékűek, az apasági vélelem keletkezése szempontjából viszont a sorrendjüknek jelentősége van. A Ptk. az anya házassági kötelékét tekinti alapvélelemnek, tehát elsősorban az anya férje tekintendő jogilag apának. Ebben az esetben a vélelem keletkezése automatikus (törvényes vélelem), annak bekövetkezéséhez külön nyilatkozatra vagy eljárásra nincs szükség. Ezt követi az emberi reprodukcióra

irányuló különleges eljárásban való részvétel, amely akkor keletkeztet apasági vélelmet, ha az anya nem él házassági kötelékben, de van élettársa, aki hozzájárult a reprodukciós eljáráshoz. Az apasági vélelem ehhez kapcsolódóan szintén automatikusan beáll. Amennyiben e két, említett vélelem egyike sem áll fenn, akkor a gyermekre vonatkozóan a szükséges hozzájárulás esetében apai elismerő nyilatkozat tehető. Végső soron pedig az apaság megállapítása érdekében pert lehet indítani, és ilyenkor a bírósági határozat keletkezteti az apaságot. A nemi érintkezés tényének vizsgálatára és az „összes körülmény gondos mérlegelésére” (e körben a vérségi kötelék bizonyítására) csak ebben a negyedik esetben, az apaság bírósági megállapítása esetében kerül sor.

- [21] A vélelmek sorrendisége azt is jelenti, hogy amennyiben egy előbb álló vélelem alapján az apai státuszt egy férfi betölti, akkor addig, amíg e vélelmet meg nem döntik, nem kerülhet sor a következő vélelem alapján az apai jogállás betöltésére. Így elkerülhető a kettős apaság. Tehát, ha például – mint jelen ügyben – az anya házasságban él, és a férj erre tekintettel az anya gyermeke tekintetében betölti az apai jogállást, akkor addig, amíg a férjjel szemben ez a vélelem fennáll, más férfi nem ismerheti el a gyermeket magáénak és pert sem indíthat az apai jogállása megállapítására.
- [22] Az apasági vélelem megdöntésére vonatkozó szabályok (Ptk. 4:107–114. §) szerint, ha az apaságot bíróság állapította meg, az apaság véelmét – nyilvánvalóan arra tekintettel, hogy az orvostudomány fejlődésével az apaság kérdése ebben az eljárásban nagyfokú bizonyossággal megállapítható – egyáltalán nem lehet megtámadni, ha pedig a származás reprodukciós eljárás következménye, akkor csak abban az esetben, ha az anya férje vagy élettársa az eljáráshoz nem járult hozzá. Egyéb esetekben az apaság véelmének megtámadására jogosult a) a vélelmezett apa; b) az anya (a gyámhatóság jóváhagyásával, kiskorú gyermekével együttesen); c) a gyermek, illetve a gyermek halála után leszármazója; d) az anya volt férje akkor, ha a vélelem alapján az anya újabb házasságban él, de ennek a vélelemnek a megdölte esetén a volt férjet kellene apának tekinteni; e) az ügyész és a gyámhatóság azon az alapon, hogy az apai elismerő nyilatkozatot jogszabály megkerülése céljából tették. A jogszabály rendelkezik a perindítás személyességéről és a megtámadási határidőkről is. Eszerint a kiskorú gyermek és az anya a gyámhatóság hozzájárulásával a gyermek hároméves koráig indíthat pert, a többi jogosult pedig az apasági vélelem keletkezésétől számított egy évig. Ha a vélelmezett apa a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés hatása alatt tette meg, a vélelem megdöntése iránt a tévedés, megtévesztés felismerésétől, jogellenes fenyegetés esetén a kényszerhelyzet megszűnésétől számított egy éven belül indíthat pert. Amennyiben pedig a perindításra a gyermek a nagykorúvá válásáig nem került sor, az ezt követő egy éven belül a gyermek önállóan jogosult a perindításra. Az, aki a megtámadás alapjául szolgáló tényről a rá megállapított határidő kezdete után szerzett tudomást, a tudomásszerzéstől számított egy év alatt támadhatja meg az apaság véelmét. Az apaság véelmét megdöntő ítélet mindenkivel szemben hatályos. A jogszabály rendelkezik végezetül arról is, hogy ha a bíróság az apasági vélelem megdöntése iránti keresetnek helyt ad, indokolt esetben, kérelemre a gyermeket feljogosíthatja családi nevének további viselésére (akkor is, ha az apai jogállás betöltetlen marad, és akkor is, ha az apai jogállást más tölti be); és azt a férfit, aki a gyermeket hosszabb időn keresztül a családjában a sajátjaként nevelte, feljogosíthatja a gyermekkel való kapcsolattartásra.
- [23] Az apasági vélelem megdöntésére irányuló eljárás esetében tehát az apai státusz valamely, a Ptk.-ban szabályozott okból betöltött (ennek hangsúlyozására azért van szükség, mert képzelt apa bejegyzése esetében az apai státusz szintén nem üres, de ilyenkor nincs szükség perindításra), és a származási per az érintett férfi apai jogállásának megszüntetését célozza. A vélelem megdöntése esetében az apai jogállást később betöltheti más férfi, de az akár betöltetlen is maradhat.
- [24] 1.2. Az általános kereteken belül kifejezetten a vér szerinti vagy biológiai apának (feltételezett apának) az apai jogállás tisztázásával kapcsolatos jogosultságaira szűkítve a vizsgálat fókuszát, a szabályozás kapcsán a következők állapíthatók meg.
- [25] 1.2.1. Az apai jogállás betöltetlensége esetében a vér szerinti apa jogosult az apaság önkéntes elismerésére. Az apai státusz létrejötté azonban nem az apa egyoldalú elhatározásán múlik, annak teljes hatályúvá válásához szükséges az anyának, a kiskorú gyermek törvényes képviselőjének (ez lehet akár az anya is, illetve érdekellentét esetében helyette a gyámhatóság) és – ha a gyermek a tizenegyedik életévét betöltötte – a gyermeknek a hozzájárulása [Ptk. 4:101. § (1) és (5) bekezdés].
- [26] Az apa a szükséges hozzájárulások megtagadása ellenére is betöltheti a gyermek másik szülőjének a státuszát, mivel mindaddig, amíg az apai jogállás üres, pert indíthat az apaság bírósági megállapítása iránt [kivéve az a férfit, aki reprodukciós eljárás lefolytatásához ivarsejtet vagy embriót adományozott, lásd: Ptk. 4:103. § (1) bekezdés, 4:104. § (3) bekezdés]. A biológiai apa érdekei tehát a jogszabály alapján ebben az esetben védettek.

- [27] 1.2.2. Amennyiben az apai jogállás betöltött (például az anya házassága miatt, vagy azért, mert a gyermeket egy másik férfi, aki nem a gyermek vér szerinti apja, a magáénak ismerte el), az anya-apa-gyermek viszony mellett a vélelmezett apa érdekeire és a gyermekkel való viszonyára is figyelemmel van a jogszabály.
- [28] Az egyik eset az apaság más férfi általi elismerése. A biológiai apa ez ellen nem léphet fel közvetlenül, a vélelmet nem támadhatja meg. Egyetlen kivétel van csak: ha az apaság bírósági megállapítása iránti per már folyamatban van, mert ilyenkor a Ptk. 4:101. § (6) bekezdése szerint a másik férfi által tett apai elismerő nyilatkozat csak akkor válik teljes hatályúvá, ha a per jogerős befejezésére az apaság megállapítása nélkül kerül sor. Emellett még két közvetett eszköz áll a vér szerinti apa rendelkezésére: egyrészt, ha az apai elismerő nyilatkozatot jogszabály megkerülése céljából tették, az ügyész és a gyámhatóság jogosult annak a megtámadására. Ez nem jelent jogosultságot a biológiai apának, de a vélelem megtámadását akár az ő fellépése alapján, az ő érdekében is kezdeményezhetik. Másrészt a vér szerinti apa – bár kérelmet nem nyújthat be gyám kirendelésére –, megkeresheti a gyámhivatalt, hogy rendeljen ki hivatalból eseti gyámot a gyermek törvényes képviselőjének ellátására a származási per megindításához. A gyermek ugyanis jogosult az apasági vélelem megtámadására. A gyámhivatal a „származási per megindításához vizsgálja, hogy a származás kiderítése a gyermek érdekében áll-e” [Korm. r. 64. § (1) és (4) bekezdés].
- [29] A másik eset az, ha az apaság vélelme az anya házassága alapján áll fenn: az anya a gyermek fogamzási idejének kezdetétől a gyermek születéséig eltelt idő vagy annak legalább egy része alatt házassági kötelékben állt, tehát praktikusán a fogamzási időben már házas volt, vagy ezután, de még a gyermek megszületése előtt házasságot kötött. Az előző esettel szemben ilyenkor a Ptk. maga egyáltalán nem ismeri el, hogy a gyermek biológiai apjának az érdeke védelemre szorulhat. Az apasági vélelmek sorrendisége miatt apai elismerő nyilatkozat megtételére vagy az apaság bírósági megállapítása iránti per indítására csak akkor lenne lehetősége a biológiai apának, ha előbb a fennálló apasági vélelem megdőlné, ennek a megtámadására azonban a Ptk. 4:109. § (1) bekezdése alapján nincs jogosultsága. (Speciális helyzetet szabályoz a Ptk. 4:114. §-a, amikor a vélelmezett apa, az anya és a biológiai apa közösen, akarategységben kéri a bíróságtól annak a megállapítását, hogy a gyermeknek nem az anya férje vagy volt férje az apja. Ez azonban nem nyújt megoldást arra az esetre, ha az anya és a férj bármely okból nem támogatják a vér szerinti apa apaságának az elismerését.) A vér szerinti apa ebben az esetben csak az eseti gyám kirendelése útján érheti el közvetett módon a perindítást [Korm. r. 64. § (1) és (4) bekezdés].
- [30] 1.2.3. Az idézett előírások alapján megállapítható, hogy a jogalkotó a gyermek érdekének az elsődlegességéből kiindulva a gyermek, az anya, a jogilag apai státuszban lévő, vélelmezett apa, illetve a gyermek biológiai (vagy feltételezett) apjának az érdeke közötti kényes egyensúly megtalálására törekedett. Adott esetben azonban akár a gyermeki érdekek – a gyermek stabil családban való nevelkedéséhez és a vérségi származás tisztázásához fűződő érdeke – is szembekerülhetnek egymással.
- [31] 2. Az Alkotmánybíróság a következőkben összefoglalta az Alaptörvény XV. cikkével összefüggő gyakorlatának jelen ügy eldöntése szempontjából jelentőséggel bíró elemeit.
- [32] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés első mondatának (amely szerint „[a] törvény előtt mindenki egyenlő”) pozitív irányú megközelítést tartalmazó egyenlőségi klauzulája és a (2) bekezdés szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma (negatív irányú megközelítés, amely az alapjogok tekintetében és egyúttal védett tulajdonság alapján tett különbségtételt tiltja) az egyenlőséghez, egyenlő bánásmóddhoz való jog két, szorosan összetartozó aspektusát jelentik. A (3) bekezdés ezt követően külön is kiemeli a férfiak és nők egyenjogúságát, megtiltva a nemi alapon történő különbségtételt. A (4) bekezdés általánosságban az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkóztatás védelméről szól, e rendelkezés értelmében az egyenlőség tartalmi megvalósulását szolgáló, az esélyegyenlőtlenség felszámolása érdekében tett pozitív megkülönböztetés megengedett. Végezetül az (5) bekezdés kiemel néhány konkrétan nevesített, különleges gondoskodásra szoruló és külön védelmet igénylő társadalmi csoportot (családok, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők).
- [33] A XV. cikk (1)–(3) bekezdései tilalmat és jogosultságot is jelentenek egyben, ezzel szemben a (4)–(5) bekezdések állami intézményvédelmi, szabályozási, intézkedési kötelezettségeket rögzítenek, „[e] klauzulák elsősorban államcélakat fogalmaznak meg, tehát elsődleges címzettjei állami szervek” {3001/2016. (I. 15.) AB határozat, Indokolás [44]}. „Az intézkedések meghozatala az Alaptörvény XV. cikk (4) és (5) bekezdéseiből fakadó állami kötelezettség. [...] A segítség és védelem hangsúlyozása azt jelenti, hogy az állam nemcsak az egyébként az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből fakadó alapjog-védelmi köteletségének kell, hogy eleget tegyen, hanem az esélyegyenlőség érdekében további intézkedések megtételére is köteles.” {40/2012. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [57]} E kötelezettség azonban – szemben az Alaptörvény XV. cikk (1)–(3) bekezdésében garantált

- jogokkal – az érintettek részéről nem kikényszeríthető {vesd össze: 3127/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [24]; 3001/2016. (I. 15.) AB határozat, Indokolás [43]–[44]}.
- [34] Mindezek alapján a törvény előtti egyenlőség a magyar alkotmányos rendszer jellegadó alapértéke, amely az egész jogrendszert átható általános követelményként jelenik meg, és nem kötődik az életviszonyok tartalmilag egyértelműen körülhatárolható köréhez. Az egyenlőségből származó legalapvetőbb követelmény, alkotmányosan védett igény, hogy a releváns szempontból hasonló eseteket hasonlóan kezeljék, a különbözőket pedig különbözőképpen. Mindez nem jelenti a megszerezhető jogok terjedelmének teljes azonosságát, azt azonban mindenképpen, hogy a jogok nem oszthatók el önkényes kritériumok alapján.
- [35] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján valamely megkülönböztetés alaptörvény-ellenessége akkor állapítható meg, ha a jogszabály alkotmányos indok nélkül tesz különbséget a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható helyzetben lévő – homogén csoportba tartozó – jogalanyok között [lásd: 42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [28]; lásd legutóbb: 3002/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [39]]. Alkotmányjogi szempontból a különbségtétel akkor aggályos, ha a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerint észszerű indoka, vagyis az önkényes [lásd pl. 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [54]; 43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41]; 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]; 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [80]]. Elsősorban tehát az a kérdés, hogy fennáll-e a korlátozás (fennáll-e megkülönböztetés, eltérő-e a bánásmód; az eltérő bánásmód hátrányos-e az érintettek; az érintettek összehasonlítható helyzetben vannak-e, tehát a megkülönböztetés homogén csoportba tartozó személyek között áll-e fenn). Ezután azt kell megvizsgálni, hogy az eltérő bánásmód a vonatkozó alkotmányjogi mérce alkalmazásával igazolható-e.
- [36] Mivel az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése az (1) bekezdésbe foglalt egyenlőségi szabály egyik speciális, nevesített esete, ennek vizsgálatakor a fentiek megfelelően irányadók.
- [37] 3. Jelen ügyre vonatkoztatva mindezt az Alkotmánybíróság először a vélelmezett apa és a vér szerinti (feltételezett) apa között a származási per megindítására vonatkozó joggal összefüggésben állított különbségtételt vizsgálta meg.
- [38] 3.1. Megállapítható, hogy az indítványozó által állított különbségtétel fennáll: házasságon alapuló apasági vélelem esetében a vélelmezett apa jogosult megindítani az apaság vélelmének megdöntésére irányuló pert. Ezzel szemben a vér szerinti apa ugyanezen vélelmet nem támadhatja meg, közvetlenül nem indíthat eljárást a másik férfi apasága tekintetében fennálló, házasságon alapuló vélelem megdöntése céljából, holott ez előfeltétele a saját apasága megállapíthatóságának.
- [39] A vélelmezett apa tehát érvényesíteni tudja azt az érdekét, hogy a gyermekkel kapcsolatos jogait és kötelezettségeit a biológiai származás alapozza meg, és a vérségi kötelék hiánya esetében a gyermekkel fennálló jogi kötelék megszüntetését az előírt perindítási határidőt betartva el tudja érni. A perindításhoz nem szükséges semmilyen engedélyt vagy hozzájárulást beszereznie. A vér szerinti apa hátránya ehhez képest abban áll, hogy a vélelmezett apával ellentétben közvetlenül a bíróságnál nem kezdeményezheti az apai jogállás tisztázását és ezzel összefüggésben saját apasága jogi elismerését, még akkor sem, ha a biológiai származás ténye egyébként bizonyított. Így pedig el van zárva annak a lehetőségétől is, hogy a gyermekével jogilag rendezett módon kapcsolatot tartson. A gyámhatóság megkeresése eseti gyám hivatalból történő kirendelése és a származási pernek a gyám által történő megindítása céljából aligha egyenértékű a származási per közvetlenül történő megindításának a lehetőségével. A gyámhivatalnak ugyanis mérlegelési joga van a gyámrendelés tekintetében. Ilyen, az eljárásba beépített „szűrő” a vélelmezett apa vonatkozásában nem áll fenn.
- [40] A perindítás célja a vélelmezett apa és a biológiai (feltételezett) apa esetében is elvi szempontból azonos: az apai jogállás vérségi alapon történő tisztázása, bizonyosság szerzése a tényleges apaságról. Ebből a speciális szempontból a vélelmezett és a biológiai (feltételezett) apa összehasonlítható helyzetben vannak.
- [41] 3.2. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban a megkülönböztetés alkotmányjogi szempontból történő igazolhatóságát – észszerűségét – vizsgálta meg, ennek során a szükséges mértékig feltárta az érintett alapjogok – ideértve az emberi méltósághoz való jog [Alaptörvény II. cikk, a határozat indokolásának IV/3.2.1. pontja (Indokolás [44] és köv.)], magán- és családi élet tisztelgetben tartásához való jog [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés, a határozat indokolásának IV/3.2.2. pontja (Indokolás [51] és köv.)], valamint a gyermeknek a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való joga [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés, a határozat indokolásának IV/3.2.3. pontja (Indokolás [57] és köv.)] – tartalmát.
- [42] Kiemelendő ezzel összefüggésben, hogy az Alkotmánybíróság korábban, az Alkotmány hatálya alatt már több alkalommal foglalkozott az apasági vélelem jogintézményével és az annak megtámadhatóságára vonatkozó egyes szabályok alkotmányosságával [57/1991. (XI. 8.) AB határozat és 879/B/1992. AB határozat a törvényes képviselő perindítási jogáról; 982/B/1998. AB határozat a vélelem megtámadásának határidőhöz kötéséről; 1196/B/2008.

- AB határozat a házasságon alapuló apasági vélelem anya általi megtámadhatatlanságának kérdéséről; 340/E/2006. AB határozat a szülői jogállás megszerzése, valamint a férfiak és a nők egyenlőségének összefüggéséről]. E határozatok az emberi méltósághoz való jogot, a törvény előtti egyenlőséget, a férfiak és a nők egyenjogúságát garantáló alkotmányi rendelkezésekre, valamint a gyermeknek a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogát előíró szabályra támaszkodtak. Bár kifejezetten azt a kérdést, hogy alkotmányos-e az állított vér szerinti apa keresetindítási jogának a hiánya, a szóban forgó döntések nem vizsgálták, számos, a jelen ügy eldöntése szempontjából releváns megállapítást tettek.
- [43] Az Alaptörvény hatálybalépését követően – kifejezetten a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban (Indokolás [27]–[34]) rögzített szempontok figyelembevételével és arra való hivatkozással – hozott, a korábbi gyakorlatot megerősítő határozatok alapján {az emberi méltósághoz való jog tekintetében lásd: 24/2014. (VII. 22.) AB határozat, [129]–[130]; a törvény előtti egyenlőség tekintetében lásd: 8/2019. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [21]; a férfiak és a nők egyenjogúságát érintően lásd: 17/2014. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [15]–[16]; a gyermeknek a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogát illetően lásd: 3018/2016. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [33]} nincs akadálya annak, hogy az Alkotmánybíróság a jelen ügyben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán támaszkodjon a korábban kidolgozott érvekre és alkotmányossági összefüggésekre.
- [44] 3.2.1. A származás kiderítéséhez való jog (Alaptörvény II. cikk)
- [45] Az apai jogállást keletkeztető vélelmek esetében – az apaság bírói megállapításának esetét kivéve – a nemi érintkezés, illetve a származás tényét nem kell igazolni vagy bizonyítani. A vélelem a tényleges vérségi kötelék fennállásától függetlenül hoz létre jogokkal és kötelezettségekkel járó jogi kapcsolatot a gyermek és az apa között. Indokolt ezért, hogy a jog ne kezelje megdönthetetlenként az apasági vélelmeket, biztosítva ezzel az apának és a gyermeknek is a tényleges vérségi származás kiderítésének a lehetőségét.
- [46] Az Alkotmánybíróság gyakorlatát alapul véve az anyává, illetve apává válás folyamata hozzátartozik az önazonossághoz {vesd össze: 3172/2017. (VII. 14.) AB határozat, Indokolás [23]}, és pozitív értelemben a vérségi származás kiderítése, illetőleg negatív értelemben az arra vonatkozó törvényi vélelem vitatása, kétségbevonása ezen túlmenően is mindenkinek a legszemélyesebb joga [57/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 272, 278]. Amint arra a 3371/2019. (XII. 16.) AB végzés is rámutatott „[a]z Alkotmánybíróság [...] az emberi méltósághoz való jog alapján biztosít alkotmányos védelmet az önazonossághoz, a személyiség integritásához (erkölcsi integritáshoz) való jognak vagy az önrendelkezés jogának, külön is nevesítve és alapjogi minőségre emelve többek között a vérségi származás kiderítéséhez való jogot [57/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 272, 279]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az általános személyiségi jog tartalmi eleme tehát az önazonossághoz való jog” (Indokolás [14]).
- [47] A nemzetközi dokumentumok és a gyakorlat elsősorban a gyermek oldaláról közelítik meg ezt a kérdést. A gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény) 7. cikke szerint például kimondja, hogy a gyermeknek joga van ahhoz, hogy lehetőség szerint ismerje szüleit, valamint ahhoz, hogy ezek neveljék. Ezzel összhangban „[a] vérségi származás kiderítéséhez fűződő jogot az Alkotmánybíróság jellemzően a gyermeki jogok perspektívájából vizsgálta, és rögzítette, hogy a jogilag elismert apaság és a biológiai származás ténye nem mindig esik egybe, joghatások a jogilag elismert apasághoz kötődnek (1196/B/2008. AB határozat, ABH 2009, 2403, 2406). Az egyéniség kialakulása, megtalálása során nagy jelentőséggel bír a származás, amely a személyiség részeként fontos támpontot nyújt az egyéniség fejlődéséhez és megtalálásához.” {3371/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [15]–[16]}
- [48] A származás kiderítésének az igénye azonban éppúgy felmerülhet a (vélelmezett vagy vér szerinti) apa oldalán is: „A vérségi származáshoz való jog [...] két pólusú jog, egyik pólusán a gyermek, a másikon a szülő, az alkotmányjogi panasszal érintett esetben az apa áll. Az Alkotmánybíróság a vérségi származáshoz való jog apai pólusát vizsgálva osztja a német Szövetségi Alkotmánybíróság azon megközelítését, miszerint »[a] gyermek személyiségi jogán alapuló, származása megismeréséhez való jogához hasonlóan, a férfi önazonosságát is érinti azon szándéka, hogy megtudja, egy gyermek tőle származik-e. Mindez érinti azt a lehetőséget is, hogy individuumként nem csak szociális, hanem genetikai kapcsolatban is álljon másokkal, [...]« [BVerfGE 108, 82 (105)]. [...] [A]z önazonossághoz való jog normatív tartalma kiterjed a biológiai apának a gyermekei származásának megismeréséhez fűződő jogára is, azaz arra, hogy tudja, mely gyermek származik tőle. [...] [A]z egyén személyiségének kibontakozásához és egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a vérségi származás ismerete.” {3371/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [16]–[18]}
- [49] Az Alkotmánybíróság e körben – mivel gyakorlata szerint „az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok által biztosított jogvédelmi szintet” {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [33], vesd össze még: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [28]; 13/2019. (IV. 8.)

AB határozat, Indokolás [24]} – figyelemmel volt az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4. napján aláírt Egyezmény (a továbbiakban: EJEE) alapján az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által kialakított értelmezési keretre is. Az apának a származás megismeréséhez való jogát az EJEB szintén védelem alá helyezi, és azt az EJEE 8. cikke részeként kezeli (az emberi méltósághoz való jogot az EJEE nem tartalmazza): „A 8. cikk nemcsak a »családi életet«, hanem a »magánéletet« is védelemben részesíti. Az apaság megállapításával vagy megtámadásával kapcsolatos eljárás az érintett férfi 8. cikk szerinti értelemben vett magánéletét érinti, amely az egyén személyes identitásának fontos aspektusait foglalja magában” [lásd például: Tóth Krisztián Barnabás kontra Magyarország (48494/06), 2013. február 12., 28. bekezdés].

- [50] Összefoglalva a fentieket: a származás mint a személy identitásának, önazonosságának alapvető meghatározója, az emberi méltósághoz való jog (Alaptörvény II. cikk) védelmi körébe tartozik, amellyel, hogy a szülő-gyermek viszonyt mint a családi kapcsolat alapját az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése is védelemben részesíti a házasság mellett. Alapjogi szempontból a vérségi származás kiderítéséhez való jog a gyermek mellett megilleti a vélelmezett és a vér szerinti (feltételezett) apát is az emberi méltósághoz való jog (Alaptörvény II. cikk) alapján.
- [51] 3.2.2. A magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés]
- [52] Amennyiben az érintett személyek érdekei és céljai azonosak (ideális esetben például a vélelmezett apa maga is szabadulni kíván az apai státuszából, egyidejűleg pedig a biológiai apa az anyával és a gyermekkel egyetértésben be kívánja tölteni azt), akkor a jogi helyzetet pusztán hozzá kell igazítani ehhez az akarategységhez. A valóság azonban ennél komplexebb és bonyolultabb helyzeteket eredményez, ahol a vérségi köteléken kívül és attól függetlenül létező – adott esetben akár már hosszabb ideje fennálló – családi, érzelmi viszonyok érdekkonfliktust okozhatnak a biológiai apa, az anya, a gyermek és a vélelmezett apa viszonylatában.
- [53] Az Alaptörvény a származás kiderítéséhez való jognak nem ad feltétlen elsőbbséget. Egyrészt az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése szerint a családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony. Az Alaptörvény a vérségi kapcsolatra történő utalás nélkül részesíti védelemben a szülő-gyermek viszonyt mint a családi kapcsolat alapját (ezért nincs különbség például a vér szerinti és az örökbefogadott gyermek jogállása között). Másrészt az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése garantálja a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot is. Az apasági vélelem a családi jogállás rendezésére szolgál, amelynek a léte és stabilitása önmagában is érték, részét képezi a gyermek Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében elismert megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való alapjogának {kifejtve a határozat indokolásának IV/3.2.3. pontjában (Indokolás [57] és köv.)}. Továbbá ez ad alapot és jogi keretet a vélelem elsődleges céljának, amely a gyermek családban való nevelkedése, illetve tényleges családi gondoskodáshoz való jogának a biztosítása. A „családi élet” a vizsgált kontextusban a tartós, kiegyensúlyozott, de facto szülő-gyermek kapcsolatot jelenti. Nem változtat ezen az sem, hogy a vélelmezett apa és/vagy a gyermek a vérségi kötelék hiányáról egyébként tudott-e vagy sem.
- [54] Kérdésként felmerül, hogy a vér szerinti apa is hivatkozhat-e a családi élet tiszteletben tartásához való jogra akkor, ha más férfi tekintetében áll fenn apasági vélelem.
- [55] Az EJEB által kialakított gyakorlat szerint, ha a vér szerinti apa és a gyermek között a tényleges szülő-gyermek kapcsolat kialakult, akkor a családi élet védelmére való hivatkozás a vélelem ellenére megalapozott [Kroon és mások kontra Hollandia (18535/91), 1994. október 27.]. Ugyanakkor a természetes szülő és a gyermek közötti biológiai rokonság önmagában, a szoros személyi kapcsolat fennállását jelző további jogi vagy ténybeli elemek hiányában nem elegendő a 8. cikk alapján a családi életnek biztosított védelem felhívására [Anayo kontra Németország (20578/07), 2010. december 21., 56. bekezdés; Tóth Krisztián Barnabás kontra Magyarország (48494/06), 2013. február 12., 27. bekezdés]. Kivételesen viszont a kialakítani kívánt családi élet („intended family life”) is a 8. cikk hatálya alá eshet, nevezetesen olyan esetekben, amikor az a tény, hogy a családi élet még nem került kialakításra, nem róható a kérelmező terhére. Különösen, ha a körülmények indokolják, akkor a családi életnek ki kell terjednie azon potenciális kapcsolatra is, ami a házasságon kívül született gyermek és a természetes apa között kifejlődhet. Azok a faktorok, amelyek a szoros személyes kapcsolat valós, gyakorlati fennállásának megállapítása szempontjából ilyen esetekben relevánsak, magukban foglalják a természetes szülők közötti kapcsolat jellegét, valamint az apa gyermek iránti, illetve gyermekkel szembeni, a születést megelőző és azt követő, bizonyítható érdeklődését és elkötelezettségét [Anayo kontra Németország (20578/07), 2010. december 21., 57. bekezdés; Tóth Krisztián Barnabás kontra Magyarország (48494/06), 2013. február 12., 27. bekezdés].
- [56] Az ügy körülményeitől függően tehát a vélelmezett és a vér szerinti apa is felhívhatja jogai védelmében az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését.
- [57] 3.2.3. A gyermek joga a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés]

- [58] A gyermek védelmének alaptörvényi biztosítékát az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése akként fogalmazza meg, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ennek a védelemnek és gondoskodásnak a megvalósítása a család, az állam és a társadalom kötelessége is (vesd össze: 982/B/1998. AB határozat, ABH 2006, 1153, 1154–1155). Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdéséből csak a gyermeknek a tényleges családi gondoskodáshoz való jogosultsága következik, nem lehet azonban úgy értelmezni ezt a rendelkezést, hogy az tartalmazza a gyermeknek a vérségi családba – jogi értelemben való – tartozáshoz való jogát is [lásd hasonlóan: 57/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 272, 278]. A család kölcsönös gondoskodáson alapuló, tartós érzelmi és gazdasági életközösség {43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [43]}, ez viszont nemcsak a vérségi családokra igaz. A gyermeknek nemcsak a vér szerinti szülei tudják megadni a számára szükséges stabil családi háttérrel, védelmet és gondoskodást. „Az alkotmányos gyermekvédelem családi védelmi eleme [...] egyaránt megvalósulhat a vérségi és a nem vérségi, azaz »csak« szociológiai és jogi értelemben vett családon belül, ennek megfelelően az utóbbi esetben olyan családban is, ahol az apai státusz anélkül alapul az apaság [...] vélelmén, hogy az egyúttal egybeesne az objektív biológiai igazsággal. A családfogalom gyermekvédelem szempontjából történő ilyen tág értelmezése azért is indokolt, mert a gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődését gyakran éppen a fennálló szociológiai és jogi értelemben vett családi háttér megbolygatása, nyilvános megkérdőjelezése befolyásolhatná hátrányosan.” (982/B/1998. AB határozat, ABH 2006, 1153, 1155) A vélelmezett apával fennálló jogi és de facto kapcsolatra tekintettel a vér szerinti apával való de facto kapcsolat kialakítása avagy fenntartása tehát nem mindig áll a gyermek érdekében.
- [59] Nem szükségszerű azonban, hogy a vér szerinti apa megjelenése feltétlenül ellentétes legyen a gyermek érdekével. Előfordulhat, hogy éppen az apasági vélelem megdöntése és a biológiai apa szülői státuszba kerülése szolgálja azt jobban. Függ ez egyrészt attól, hogy az apasági vélelem pusztán a családi státusz rendezettségét szolgálja-e, avagy ténylegesen szülő-gyermek kapcsolat alapjaként is szolgál [vesd össze például: Znamenskaya kontra Oroszország (77785/01), 2005. június 2.; Schneider kontra Németország (17080/07), 2011. szeptember 15.]. Továbbá attól is, hogy az apasági vélelem esetleg a gyermek és a biológiai apa között de facto már kialakult – és az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése által védett – szülő-gyermek kapcsolat fenntartását akadályozza-e [vesd össze: 3371/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [18]; Kroon és mások kontra Hollandia (18535/91), 1994. október 27.]
- [60] Összefoglalva a fentieket: amennyiben az apai jogállás házasságon alapuló apasági vélelem alapján betöltött, akkor – tényállástól függően – a vér szerinti (feltételezett) apa alkotmányjogi értelemben a származás megismeréséhez, kiderítéséhez (Alaptörvény II. cikk) való jog mellett a családi élet tiszteletben tartásához való jogra [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés] is hivatkozhat. Ezzel pedig szemben állhat adott esetben a vélelmezett apának a családi élet tiszteletben tartásához való joga [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés]. Elsődlegesen azonban a gyermeknek a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogára kell tekintettel lenni [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés]. Az alapjogi szempontokon túl mindezt keretbe foglalja az Alaptörvény L cikk (1) bekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy a családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony.
- [61] 3.3. A hatályos jogszabályi rendelkezések a vér szerinti apa számára nem teszik lehetővé, hogy a származás kiderítéséhez való alapvető jogát bíróság előtt közvetlenül érvényesítse, mivel a Ptk. 4:109. § (1) bekezdése – a vélelmezett apával szemben – neki nem adja meg az apasági vélelem megtámadásának a lehetőségét. A vér szerinti apának csak arra van lehetősége, hogy a Korm. r. alapján eseti gyám kirendelése és ezen keresztül a származási per megindítása céljából megkeresse a gyámhatóságot [Korm. r. 64. § (1) bekezdés]. A gyámhatósági eljárásban a vér szerinti apa közvetlenül érintett személyként ügyfélnek minősül, és a gyámhatóság döntését a bíróság előtt megtámadhatja [vesd össze például: Tóth Krisztián Barnabás kontra Magyarország (48494/06), 2013. február 12. ítélet alapjául szolgáló bírósági eljárás; a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.39.116/2007/10. számú ítélete]. Tehát, míg az alapvető jogok védelme a vélelmezett apa esetében közvetlenül, addig a vér szerinti apa vonatkozásában közvetett módon biztosított. E különbségtétel észszerűségét vizsgálva – figyelemmel a jelen határozat indokolásának IV/3.2. pontjában (Indokolás [41] és köv.) részletezettekre is – az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [62] A vélelmezett apa esetében az apasági vélelem megdöntésére irányuló, közvetlen keresetindítás lehetőségét az indokolja, hogy a vélelem keletkezése a törvény rendelkezései alapján automatikus, ahhoz egyáltalán nem szükséges a származás tényének a bizonyítása. Az apasági vélelem azonban nemcsak jogokat, hanem kötelezettségeket is keletkeztet. Éppen ezért, ha a vérségi kapcsolat hiányzik, és a férj sem kívánja a vélelem ennek ellenére történő fenntartását, lehetőséget kell adni számára annak megfelelő határidőben való megtámadására. Az apasági vélelem – mint a jogi értelemben vett családi kapcsolat – mindenáron és minden körülmények között történő kényszerű fenntartása ellenétes lenne e jogintézmény rendeltetésével. A megtámadási határidő a gyermek

érdekeinek és alapvető jogainak a védelmére hivatott, mások alapvető jogát azonban a vélemezett apának a saját apai státusza megszüntetését célzó keresetindítása nem érinti.

- [63] Ezzel szemben, ha a vér szerinti apa be kívánja tölteni az apai státuszt, akkor a perindítás kívülről történő beavatkozást jelent egy jogilag létező, és – ha sem a vélemezett apa, sem az anya nem támadja meg a vélelmet – adott esetben akár ténylegesen is funkcionáló családi kapcsolatba, amelynek fenntartása kifejezetten a gyermek alapjoggal védett alapvető érdeke. Mindazonáltal a vér szerinti apa származás megismeréséhez való joga az emberi méltóság részeként alapvető jog, ezért értelemszerűen az sem hagyható figyelmen kívül. Azonban ebben az esetben – a vélemezett apa keresetindításától eltérően – a konkrét ügy tényeinek és körülményeinek a figyelembe vételével történő valódi érdekösszemérésre van szükség. A közvetlen perindítás a hatályos szabályok szerint erre nem adna lehetőséget: az apaság vélelmének a megdöntésére irányuló perben a bíróság kizárólag a gyermek származását vizsgálhatja, az eljárásban nem szempont a gyermek vagy a vélemezett apa érdeke, az, hogy a konkrét eset körülményei alapján az apasági vélelem további fenntartása, avagy éppen annak a megdöntése szolgálná jobban az alapvető jogok – elsősorban a gyermek alapvető jogainak – védelmét.
- [64] A vér szerinti apa – mint a jogilag létező családba kívülről beavatkozó személy – és más érintettek érdekeinek az összemérését tehát még a származási per megindítása előtt kell elvégezni. Ezt szolgálja a hatályos szabályok szerint az eseti gyám kirendelésére irányuló gyámhatósági eljárás. A jelenlegi rendszerben a gyámhatóság az a szakigazgatási szerv, amely – bírósági kontroll mellett – a vér szerinti apa jogait is mérlegre téve eldönti, hogy indokolt-e a gyermek érdekében a perindítás, amely per eredményeként végső fokon a házastárs törvényen alapuló apaságának vélelme megdőlhét. A gyámhatóság a vér szerinti apa kérelmére köteles határozatot hozni a gyám kirendeléséről vagy annak megtagadásáról, amely döntés bíróság előtt megtámadható. Az ügy alapjogi érintettsége miatt a gyámhatóság eljárásával szemben az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerinti alkotmányos követelmény, hogy a gyámhatóság a Korm. r. 64. § (4) bekezdése alapján („a származás kiderítése a gyermek [...] érdekében áll-e”) komplex, a vér szerinti és a vélemezett apa, valamint a gyermek alapvető jogaira együttesen kiterjedő vizsgálatot és érdekösszemérést folytasson. A hatóság tényállás-megállapítási kötelezettsége körében szükség esetén a felek nyilatkozata mellett széles körű bizonyítást is fel kell vegyen arra nézve, hogy a vér szerinti apa elkötelezettsége, a kialakult, adott esetben a stabil, kiegyensúlyozott házasság keretei közti családi viszonyok megbontása indokolt-e, a gyermek érdekében áll-e (vesd össze például: a Kúria Kfv.II.37.216/2016/20. számú ítélete). Az alapvető jogok érintettsége, és amiatt, hogy a vér szerinti apa közvetlenül nem indíthat pert, csak közvetetten, a gyámhatóságon keresztül, a hatóságnak különös gondossággal kell eljárnia a gyámrendelésről való döntéshozatal során. A gyámhatósági döntést felülvizsgáló bíróságnak is hasonló gondossággal szükséges eljárnia. Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz eljárásban, konkrét indítvány alapján felülvizsgálhatja majd, hogy a jogalkalmazás összhangban van-e az Alaptörvénnyel.
- [65] A Ptk. 4:109. § (1) bekezdésében megjelenő különbségtételnek a fentiek szerint alkotmányosan megengedett, legitim célja van, mégpedig az, hogy az apai státuszt jogi értelemben betöltő, vélemezett apa és a gyermek közötti de iure és de facto kapcsolatra, valamint a gyermeknek a családi viszonyok rendezettségéhez és stabilitásához fűződő érdekére tekintettel a családi jogállás kívülről történő megkérdőjelezhetősége szűk körre legyen szorítva. Mindaddig, amíg az apasági vélelem a rendeltetését betölti, és a gyermeknek az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése által garantált védelemhez és gondoskodáshoz való jogát biztosítja, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és L cikk (1) bekezdése figyelembevételével észszerű, hogy egy családon kívüli személy egyoldalú elhatározással, a fennálló apasági vélelem megtámadására ne lehessen közvetlenül jogosult. A támadott előírás – a Korm. r.-nek az eseti gyám kirendelésével összefüggő, a gyermek érdekeinek a származási per megindítását megelőző mérlegelését előíró rendelkezéseire is tekintettel – e cél elérésére alkalmas.
- [66] Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az EJEB gyakorlata szerint az EJEE 8. cikkéből sem következik, hogy a vér szerinti apa minden körülmények között jogosult lenne megtámadni a más férfi tekintetében fennálló apasági vélelmet [Kautzor kontra Németország (23338/09), 2012. március 22., 91. bekezdés]. Amennyiben tényleges érdekösszemérésre sor került, az EJEB nem állapított meg egyezményesértést [Ahrens kontra Németország (45071/09), 2012. március 22., 77. bekezdés; Tóth Krisztián Barnabás kontra Magyarország (48494/06), 2013. február 12., 37. bekezdés]. Csak a vér szerinti apa fellépési lehetőségének a teljes, (érdek)mérlegelést nem engedő kizárása vezetett egyezményesértés megállapítására [Rózański kontra Lengyelország (55339/00), 2006. május 18., 73–79. bekezdés; Anayo kontra Németország (20578/07), 2010. december 21., 70–71. bekezdés; Schneider kontra Németország (17080/07), 2011. szeptember 15., 103–104. bekezdés]. A Korm. r.-nek az eseti gyám kirendelésére vonatkozó szabályai [Korm. r. 64. § (4) bekezdés] a szükséges érdekösszemérést biztosítják: gyámhivatal – amely speciális szakértelemmel rendelkező szakigazgatási szerv – a „származási per megindításához vizsgálja, hogy a származás kiderítése a gyermek érdekében áll-e”. E döntés bíróság előtt támadható [lásd például:

- a Kúria Kfv.II.37.216/2016/20. számú ítéletét; továbbá a Tóth Krisztián Barnabás kontra Magyarország (48494/06), 2013. február 12. ítélet alapjául szolgáló bírósági eljárást]. A vér szerinti apa tehát közvetlenül nem, de a számára esetleg kedvezőtlen gyámhatósági döntés megtámadása útján bíróság elé viheti az ügyét.
- [67] Az indítványozó által támadott különbségtétel önkényessége mindezek alapján nem állapítható meg: a vér szerinti apának Alaptörvény által védett joga van a származás kiderítéséhez, de önmagában egyenlőségi alapon nem vezethető le az Alaptörvényből a biológiai apának a más férfi tekintetében fennálló apasági vélelem megdöntésére irányuló közvetlen keresetindítási joga. Ezért az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének a sérelmét nem állapította meg a Ptk. 4:109. § (1) bekezdése kapcsán, és az indítványt elutasította.
- [68] 4. Ezt követően az Alkotmánybíróság az anya és a biológiai apa tekintetében állított – az indítványozó szerint az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdését sértő – különbségtételt vizsgálta meg. Az indítványozó szerint az alaptörvény-ellenes különbségtétel abban áll, hogy az anya a biológiai apát egyoldalú döntéssel (egy másik férfival való házasságkötéssel), annak akarata ellenére elzárhatja a gyermekével való kapcsolattartástól.
- [69] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panaszban előadott következtetés nem vonható le a támadott jogszabályi rendelkezésből: a Ptk. alapján az apaság nem az anya egyoldalú elhatározásán múlik (az apasági vélelmet nem az anya egyoldalú elhatározása, nyilatkozata, hanem a törvény keletkezteti, és az anya az apaság vélelmének a megdöntése céljából is csak a gyámhatóság jóváhagyásával, kiskorú gyermekével együttesen indíthat pert). Az indítvány valójában a házasságon alapuló apasági vélelem keletkezését érintő kifogást fogalmaz meg, a kérelemben foglalt érvek alapján pedig a Ptk. 4:109. § (1) bekezdése – az apasági vélelem megtámadására jogosultak felsorolása – és a férfi-női egyenjogúság kérdése között alkotmányjogi összefüggés nem áll fenn. Az indítvány ezért ebben a tekintetben is megalapozatlan.
- [70] Mindezen indokok alapján az alkotmányjogi panaszban foglaltak érdemi vizsgálatát követően az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.
- [71] 5. Az Alkotmánybíróság az ügy társadalmi jelentőségére és az alkotmányos követelmény megállapítására tekintettel az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján elrendelte e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

Budapest, 2020. május 26.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [72] Egyetértek a határozattal és annak indokolásával.
- [73] Szükségesnek tartom ugyanakkor a rendelkező rész 1. pontjához és az ahhoz tartozó indokolási részhez az alábbi észrevételeimet megtenni.
- [74] Álláspontom szerint elegendő lett volna, ha az alkotmányos követelményt kizárólag az indokolás említi meg. Az alkotmányjogi panasz indítványozójának vélt jogséremlere orvoslására ugyanis a gyámhatósági, illetőleg az ahhoz kapcsolódó bírósági eljárás alkalmazására vonatkozó követelménynek már nincs relevanciája, ebben az összefüggésben a panasz sem támasztott igényt.
- [75] Az indítványozó szempontjából az alkotmányos követelménynek a rendelkező részbe történő beemelése tehát szükségtelen. Ugyanakkor a rendelkező részbe foglalt alkotmányos követelmény segítséget nyújt a jövőbeni hasonló esetek Alaptörvénnyel összhangban álló hatósági és bírósági jogalkalmazásához.
- [76] Az alkotmányos követelmény szövegének megfogalmazását illetően feleslegesnek tartom annak hangsúlyozott kiemelését, hogy „[a]z Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz eljárásban, konkrét indítvány alapján felülvizsgálhatja majd, hogy a jogalkalmazás összhangban van-e az Alaptörvénnyel”, mert ez bármely alapjogsérelem esetén evidencia.

Budapest, 2020. május 26.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [77] A határozat rendelkező részével és az indokolás lényegi elemeivel egyetértek. Párhuzamos indokolásomban az alábbiakra kívánom felhívni a figyelmet.
- [78] A vizsgált alkotmányossági probléma megoldásaként a határozat megállapította, hogy a vér szerinti apát is megilleti a vérségi származás kiderítéséhez való jog. A határozat a vér szerinti apának a vérségi származás kiderítéséhez való jogát az Alaptörvény II. cikkéből vezette le, és az emberi méltósághoz való alapjog alkotmányos védelmi körébe tartozónak tekintette.
- [79] A vizsgált ügyben az indítványozó a kifogásolt törvényi rendelkezést az Alaptörvény XV. cikk (1) és (3) bekezdéseivel összefüggésben támadta. Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésben foglalt egyenlőségi klauzula és a (2) bekezdés szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma kapcsán követett gyakorlata alapján, amennyiben a diszkrimináció alkotmányos alapjogot érint, akkor a vizsgálati módszer az Alaptörvény I. cikk

(3) bekezdésben foglalt szükségesség-arányosság teszt {vö. 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [31]–[32]; 10/2015. (V. 4.) AB határozat, Indokolás [20]; 35/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [43]}.

- [80] Mivel a határozat a vér szerinti apa vérségi származás kiderítéséhez való jogát az emberi méltósághoz való kiemelten védett alapjog alkotmányos védelmi körébe sorolta, így véleményem szerint az alkotmányossági vizsgálat során az Alkotmánybíróság a tartalmi elbírálás elvét követve az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésből kiindulva, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt szigorúbb, szükségességi-arányossági tesztet is alkalmazhatta volna.

Budapest, 2020. május 26.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [81] A határozattal – az alkotmányjogi panasz elutasításával – egyetértek, ugyanakkor az Abtv. 66. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a határozat 1. rendelkező részi pontjához és annak indokolásához az alábbi párhuzamos indokolás csatolását tartom szükségesnek.
- [82] 1. Nem vitás, hogy a támadott rendelkezés (adott esetben) a vér szerinti apa elől – ahogy a határozat helytállóan megfogalmazza – a közvetlen jogérvényesítést elzárja azáltal, hogy csak a Ptk. 4:109. §-ában taxatív meghatározott személyi kör számára teszi lehetővé a származási per megindítását.
- [83] Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy nagyon sokféle érdek ütközik az ilyen szomorú helyzetekben, így nem kizárólag a vér szerinti apa családi életéhez való joga – melyre az indítványozó is hivatkozott – kell hogy érvényesüljön, hanem a családban élő kiskorú gyermek (és az ő szülei) érdeke is: a gyermek stabil családban nevelkedéséhez való joga is. Adott esetben is erről van szó: a vér szerinti apa indítványozó egy házassági köteléken alapuló családdal szemben kellene, hogy apaság véelme megdöntése iránt pert indítson. Vagyis konkuráló jogok ütköznek: a gyermek vérségi származásának kiderítéséhez fűződő érdeke, illetőleg joga a stabil családi életéhez; illetve a másik oldalon a vér szerinti apa joga ahhoz, hogy apaságát kinyilváníthassa.
- [84] Pengeélen kell egyensúlyozni a jogalkotónak, hogy ezt a helyzetet lehetőleg úgy rendezze, hogy mindenkinek az érdeke (gyermek, anya, vélelmezett apa, és vérszerinti apa) érvényesüljön. Ugyanakkor a magyar jogi szabályozás elsősorban a kiskorú gyermek érdekeit nézi, és nem a vér szerinti apa érdekeit: a gyermeknek alapvető érdeke fűződik a rendezett családi jogálláshoz, és egyúttal a vérségi származása kiderítéséhez. Ezt a helyzetet oldja meg a jogalkotó – álláspontom szerint helyesen – a közvetett, eseti gyám útján történő jogérvényesítéssel, melyhez kapcsolódóan a határozat alkotmányos követelményt fogalmaz meg.
- [85] 2. Álláspontom szerint az alkotmányos követelmény megállapítása szükségtelen: a konkrét ügyben semmi nem igazolja, hogy a gyámhatóság nem kellő körültekintéssel, a gyermek mindenekfelett álló érdekének figyelembe vételével járna el – különösen azért nem, mert adott ügyben nem került sor a gyámhatóság eljárására. Az alapul fekvő, apaság véelmének megdöntése iránt pert maga az indítványozó kezdeményezte, ebből (valamint a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításából is) egyenesen következik, hogy a Korm. r. alkalmazására nem került sor.
- [86] Maga a Korm. r. 64. § (4) bekezdése véleményem szerint egyértelműen fogalmaz: a gyámhivatal a származási per megindításához vizsgálja, hogy a származás kiderítése a gyermek vagy a gondnokság alatt álló személy érdekében áll-e. Vagyis a gyámhatóság annak eldöntésekor, hogy a családi jogállás megállapítására irányuló per megindításához való hozzájárulását megadja, kellő körültekintéssel, a rá irányadó szabályok szerint köteles eljárni. A gyámhatóság elsődleges feladata tehát a gyermek, és nem pedig (a vélt vagy vélelmezett, vagy magát vér szerinti apának nevező) apa érdekeinek képviselete. Eljárása során ugyanakkor hivatalból köteles vizsgálni, indokolt-e a gyermek érdekében a perindítás és az eseti gyám hivatalból történő kirendelése, a tényállás tisztázása érdekében pedig bizonyítási eljárást is lefolytat. Az apa a gyámhatóság határozata ellen jogorvoslattal élhet, e perben pedig értelemszerűen a bíróság dönt majd, és szintén megvizsgálja, hogy a származás kiderítése és a családi jogállás rendezése valóban a gyermek érdekében áll-e.
- [87] Adott esetben sem az indítványozó nem vetett fel, sem az alapul fekvő bírósági döntések nem igazolták a Korm. r. 64. § (4) bekezdésével kapcsolatos aggályokat, ilyen értelemben az alkotmányos követelmény

megállapítása „idő előtti”; annak megállapítására ugyanis – az Abtv. 46. § (3) bekezdéséből következően – legfeljebb olyan eljárás során kerülhet sor, melynek a Korm. r. 64. § (4) bekezdése a tárgya, illetőleg a bíróság eljárása során alkalmazta vagy alkalmaznia kellene. Mindebből következően sem a Korm. r. szövege, sem a bírósági gyakorlat, és különösen a konkrét ügy nem igazolja az alkotmányos követelmény megállapításának a szükségességét.

Budapest, 2020. május 26.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [88] Nem tudtam támogatni a többségi határozatot, mert számomra elfogadhatatlan érvelésre alapítva alkotmányos követelményt írt elő, és az elutasítást is az Alaptörvény vonatkozó szabályának kiterjesztésére alapította.
- [89] A rendelkező részi alkotmányos követelményt a határozat az Alaptörvény II. cikkébe foglalt emberi méltóság sérthetlenségére is alapozza, és az indokolásban ebből egy új alapjogként felújítja az „általános személyiségi jogot” is, melyet a németektől átvéve még az első alkotmánybíróink alkottak meg. Később belátva, hogy ez nem szerepel az Alaptörvényben, és az alkotmánybírók ennek védelmére és nem ellen leváltására esküdtek fel, időközben ezt már félretolta a jelenlegi alkotmánybírói többség. Látni kell, hogy az emberi méltóság sérthetlenségének követelménye a felvilágosodás küzdelmeiben az 1700-as évek végén a korábbi állapotok egyes embert megalázó büntetéseivel és szokásjogi normáival szemben mondta ki, hogy az egyes ember teste és személye sérthetetlen. A megalázó kalodába zárások, korbácsolások és a mindennapi élet viszonyaiban a megalázó érintkezési szokásokat joggá emelő normák nem férnek össze az ember méltóságával. Azóta ez az európai civilizációban felnőtt emberek számára magától értetődővé vált, és többé-kevésbé közmegegyezést lehet azon a téren megállapítani, hogy mi az, ami megalázó, és ami így beleütközik az emberi méltóság sérthetlenségébe. Ezzel párhuzamosan ugyanakkor a morálfilozófiai diskurzusokban absztraktabb megfogalmazások is létrejöttek, és itt az emberi lényeggel vagy más absztrakt formulával azonosították az emberi méltóságot, és ezzel elszakították a megaláztatás tilalmának közemberek számára is jól azonosítható tartalmától. Ezt a morálfilozófusok körében elterjedt eszmei irányt választották a német alkotmánybírók az 1950-es években, és hatásukra később több alkotmánybíró – így a '90-es évekbeli magyar alkotmánybírói többség is – ezen az úton haladt. Az emberi lényeggel azonosított, morálfilozófiai emberi méltóságfelfogás azonban a megaláztatás tilalmától elszakítva elveszti értelmi kontúrjait, és csak a mindenkor értelmező tudja azonosítani valamelyik morálfilozófiára alapozva, hogy mi az, ami megítélése szerint az emberi lényeghez tartozik, és amelynek érintése így sérelemként fogalmazható meg. Így jött létre e kitágított és így parttalaná tett fogalomból a '90-es évek hazai alkotmánybírói gyakorlatában (szintén a németből átvéve) az emberi méltóságból levezetett „általános cselekvési szabadság” anyajoga, melyből aztán egy sor további alkotmányos jogot olvasztott ki az akkori alkotmánybírói többség. Ez alkotta aztán a sokat vitatott „láthatatlan alkotmány” tartalmát, mely az írott alkotmány helyére lépve kezdte betölteni a tényleges, az „igazi” alkotmány szerepét. Én nem kívánom támogatni a „láthatatlan alkotmány” Alaptörvény helyére léptetését, ezért nem tudom támogatni az emberi méltóság sérthetlenségének ezt a kiterjesztett értelmezését.
- [90] Egy következő számomra elfogadhatatlan alapjogi tágítást az Alaptörvény megkülönböztetések elleni védelmének kitágítása jelenti a határozati indokolásban (lásd a határozat indokolásának IV/2. pontját (Indokolás [31] és köv.)). Az Alaptörvény XV. cikke az alapvető jogokat illetően megtiltja, hogy az ember alaptulajdonságai (faj, szín, nem, nyelv, vallás, nemzeti vagy más társadalmi származás, vagyoni, születési különbségek) alapján a jogszabályok különbségeket tegyenek, és eltérően szabályozzanak. Ezt a szűk körű diszkriminációtilalmat már az alkotmánybíró elődeink kitágították egyrészt az alapvető jogokról a teljes jogrendszerre, másrészt az ember alaptulajdonságain túl a bármilyen szempontból történő törvényhozási megkülönböztetésre, és bevonták ezeket is a diszkrimináció tilalmába, illetve ezzel az alkotmánybíráskodás ellenőrzése alá. Ezzel a kitágítással ismét a legnagyobb mértékben korlátozták a demokratikus törvényhozás szabadságát, és gúzsba kötötték a legkülönbözőbb szociálpolitikai, egészségügyi, biztonságpolitikai stb. szempontokból történő mérlegeléseket és eltérő társadalmi csoportokra esetenként eltérő szabályozások kialakítását. Az így kitágított diszkriminációtilalomra a zsinórmértékszerűség látszatát a „homogén csoport” formulája jelentette, és homogén csoporton belül tilos bármely különbségtétel

törvényi létrehozása, ám homogén csoportot mindig egy szempont megtalálásával és alapulvételével lehet kialakítani, melyek csak találékonyt igényelnek, és azt, hogy a mindenkori alkotmánybírói többség ezt akceptálja. (Egy sor ilyen homogén csoport-kialakítás már megszokottá vált, így könnyebb rá hivatkozni, de ez a tény a homogén csoportok konstruált jellegén semmit nem változtat.)

- [91] A jelenlegi határozati érvelés még úgyszólván igyekszik ezt a kiterjesztést alátámasztani, hogy a XV. cikk (1) bekezdés törvény előtti egyenlőségi deklarációját úgy fogja fel, hogy az megköveteli minden ember egyenlőségét, míg a (2) bekezdés a súlyosabb diszkriminációsérelmet jelentő alapjogok szintjén való egyenlőtlen bánásmódot még külön is megtiltja [lásd a határozat indokolása IV/2. pontjának (Indokolás [30]) első sorait]. Mivel a tágabb tilalomban benne van a szűkebb tilalom, így ez a bevett joglogikai szabályok alapjait sérti, és egy alkotmánybírói értelmezés ilyen joglogikai hibával nem támasztható alá.
- [92] Végül nem tudom elfogadni az indokolásban a strasbourgi emberjogi bírót, az EJEB határozatának megidézését a határozati érvelésünk alátámasztására. Mint az EJEB döntési mechanizmusait elemző tanulmányok már jelezték, ebben a döntési mechanizmusban a legkevésbé sem érvényesül a bírók függetlensége, és ezt a közelmúltban idelátogató EJEB-delegáció is problémaként elismerte. Az EJEB-döntéseket nem független bírók hozzák, hanem az EJEB registry lawyerek hierarchikus apparátusa, melyet a bírói tanácsok jórészt csak kihirdethetnek és különvéleményekkel láthatnak el. Így megítélésem szerint a helyes csak az lehet egy alkotmánybírói testület számára, ha e tény ismerete alapján tartózkodik attól, hogy autentikus bírói döntésként megidézze az EJEB-döntéseket addig, amíg e probléma orvoslásra nem kerül, és ezt egy döntésében nyilvánosan is deklarálja. Így nem helyeslem, hogy a mostani határozati indokolásban mint autentikus bírói érvelés jelent meg egy EJEB-hivatkozás.

Budapest, 2020. május 26.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírói ügyszám: IV/815/2018.

IX. Határozatok Tára

A miniszterelnök 43/2020. (VI. 22.) ME határozata helyettes államtitkár felmentéséről és helyettes államtitkár kinevezéséről

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 228. § (2) bekezdés b) pontja és 234. § (1) bekezdése alapján – a Miniszterelnökséget vezető miniszter javaslatára –

Bertáné dr. Bényi Krisztinát, a Miniszterelnökség helyettes államtitkárát e tisztségéből

– 2020. június 22-ei hatállyal –

felmentem, egyidejűleg

dr. Botos Gyöngyvért a Miniszterelnökség helyettes államtitkárává

– 2020. június 23-ai hatállyal –

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhú másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.

Felelős kiadó: Papp Tibor ügyvezető.